

บทที่ 4

ผลการศึกษา

จากการศึกษาเรื่อง “การบริหารการสื่อสารในภาวะวิกฤติเศรษฐกิจของกระทรวงการคลัง” ผู้ศึกษาพบว่าผลกระทบที่ได้รับจากวิกฤติครั้งนี้มีทั้งทางตรงและทางอ้อม ซึ่งส่งผลทั้งในระยะสั้นและระยะยาวตามลำดับ โดยการสื่อสารนั้นแบ่งออกเป็น 2 ช่วง ตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา คือ การสื่อสารกับนักลงทุนที่ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ดังกล่าวทันที เพื่อผ่อนคลายความวิตกของนักลงทุนและควบคุมสถานการณ์ในช่วงแรก และการสื่อสารกับนักลงทุนเพื่อสร้างความเชื่อมั่นในการฟื้นฟูและกระตุ้นเศรษฐกิจ ซึ่งเป็นช่วงที่สถานการณ์กำลังปรับตัวและต้องใช้เวลาระยะหนึ่งในการทำให้เศรษฐกิจกลับมาสู่ภาวะปกติ ผู้ศึกษาจึงขอนำเสนอประเด็นที่ได้จากการศึกษา โดยการประมวลผลข้อมูลจากการสัมภาษณ์และเก็บข้อมูลจากเอกสารครั้งนี้เป็นสองส่วนตามลำดับดังนี้

1. การบริหารการสื่อสารในการตั้งรับสถานการณ์ท่ามกลางภาวะวิกฤติของกระทรวงการคลัง
2. การบริหารการสื่อสารในภาวะวิกฤติเศรษฐกิจเพื่อฟื้นฟูความเชื่อมั่น และกระตุ้นการลงทุนของกระทรวงการคลัง

1. การบริหารการสื่อสารในการตั้งรับสถานการณ์ท่ามกลางภาวะวิกฤติของกระทรวงการคลัง

1.1 สรุปสถานการณ์

การศึกษานี้ผู้ศึกษาพบว่า จากเหตุการณ์การล้มละลายของสถาบันการเงินรายใหญ่หลายแห่งของสหรัฐอเมริกา โดยเฉพาะบริษัทเลห์แมนบราเธอร์ส ซึ่งมีสาเหตุมาจากการปล่อยสินเชื่อบ้านแก่ลูกค้าด้วยคุณภาพ และส่งผลกระทบเป็นวิกฤติเศรษฐกิจโลก รวมถึงประเทศไทยที่ได้รับผลกระทบตามไปด้วย

ดังนั้น สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กระทรวงการคลัง (2551) จึงได้วิเคราะห์สถานการณ์และผลกระทบที่เกิดขึ้นว่า ในเบื้องต้นการล้มละลายของสถาบันการเงินในต่างประเทศไม่ได้ส่งผลกระทบต่อสถาบันการเงินในประเทศไทยมากนัก เนื่องจากสถาบันการเงินของไทยมีส่วนร่วมลงทุน

กับบริษัทเลห์แมนบราเธอร์สไม่มากนัก อย่างไรก็ตาม ภายหลังจากทราบถึงเหตุการณ์ดังกล่าว ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยก็เกิดความผันผวน ดัชนีตลาดหลักทรัพย์ไทยปรับตัวลดลงอย่างต่อเนื่อง นักลงทุนต่างชาติเริ่มถอนการลงทุนเพื่อเซาะสภาพคล่องที่ขาดอย่างรุนแรง รวมถึงยังเกิดความไม่มั่นใจต่อสถานการณ์ว่าจะมีความรุนแรงมากเท่าไร และจะสิ้นสุดเมื่อไร อย่างไรก็ตาม ผลกระทบทางตรงจากสถานการณ์ครั้งนี้ยังไม่ความรุนแรงนัก เมื่อเทียบกับผลกระทบทางอ้อมภายหลังจากวิกฤติ โดยขณะที่เกิดวิกฤติเศรษฐกิจขึ้น ประเทศไทยยังประสบกับปัญหาการเมืองภายในประเทศซ้ำซ้อนอีกด้วย

1.2 การจัดตั้งผู้นำและทีมเศรษฐกิจหรือตัวแทนผู้ส่งสาร

ในขณะที่เกิดวิกฤติขึ้นนั้นกระทรวงการคลังร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดตั้งคณะกรรมการติดตามภาวะวิกฤติในภาวะฉุกเฉิน โดยมี ดร.โอฬาร ไชยประวัติ รองนายกรัฐมนตรีเวลานั้นเป็นหัวหน้าทีมเศรษฐกิจ และคณะกรรมการ ซึ่งแต่ละท่านล้วนเป็นบุคคลที่มีความรู้และเชี่ยวชาญด้านเศรษฐกิจ การเงิน และมีความเกี่ยวข้องกับภาคการเงิน การลงทุนที่ได้รับความเสียหายหลังจากการประกาศล้มละลายของบริษัทเลห์แมนบราเธอร์สย อันประกอบไปด้วย

1. นายสุรรัตน์ วัฒนกุล ปลัดกระทรวงการคลัง เป็นประธานคณะกรรมการ
2. นางธาริษา วัฒนเกส ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย เป็นคณะกรรมการ
3. นายธีระชัย ภูวนาถนรานุบาล เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ เป็นคณะกรรมการ
4. นางภทรีญา เบญจพลชัย กรรมการและผู้จัดการตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เป็นคณะกรรมการ
5. นางจันทรา บุรณฤกษ์ เลขาธิการคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย เป็นคณะกรรมการ
6. สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง เป็นเลขานุการคณะกรรมการฯ โดยมีผู้อำนวยการ สศค. ดร.สมชัย สัจจพงษ์ เป็นหัวหน้าทีมเลขานุการ

หน้าที่ของคณะกรรมการติดตามภาวะเศรษฐกิจในภาวะฉุกเฉินขณะนั้น คือ การติดตามสถานการณ์อย่างใกล้ชิดวันต่อวัน รวบรวมข้อมูล และเสนอแนวทางการรับมือกับวิกฤติ เพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาเป็นมาตรการรับมือ รองรับผลกระทบที่เกิดขึ้น พร้อมกับควบคุมสถานการณ์เวลานั้น โดยคณะเลขานุการหรือสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง เป็นผู้ปฏิบัติการรับผิดชอบ

ในการรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น ซึ่งสามารถลำดับขั้นตอนการทำงานของคณะเลขา
ได้ดังนี้ (ปิยศักดิ์ มานะสันต์, สัมภาษณ์, 28 มกราคม 2552)

1. ติดตามสถานการณ์อย่างใกล้ชิดทุกวัน
2. วิเคราะห์เหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง
3. กำหนดแนวทางแก้ไขเบื้องต้น
4. จัดทำรายงานเสนอต่อคณะกรรมการทุกท่าน เพื่อการพิจารณาในรายละเอียด
และประชุมหาหนทางแก้ไขในเวลานั้น
5. การประสานงานระหว่างคณะกรรมการที่มาจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ

บทบาทของคณะกรรมการแต่ละท่านมีความสำคัญเท่าเทียมกันเพราะเป็นบุคคลที่มีความ
ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านต่อผลกระทบที่เกิดขึ้นขณะนั้น โดยรับผิดชอบตามหน้าที่ของตนในส่วน
ที่เกี่ยวข้อง เช่น ธนาคารแห่งประเทศไทยจะต้องรับผิดชอบส่วนของการเงิน การธนาคาร ที่มีส่วนเข้าไป
เกี่ยวข้องกับการลงทุนในตราสารหนี้ของเลห์แมนบราเธอร์ส และดูแลเรื่องการกำหนดดอกเบี้ย
ธนาคารพาณิชย์ อย่างไรก็ตาม การดำเนินการต่าง ๆ นั้นก็ยังอยู่ภายใต้การนำและการดูแลของ
ดร.โอฬาร ไชยประวัติ รองนายกรัฐมนตรีและหัวหน้าทีมเศรษฐกิจ

นอกจากนี้ คณะกรรมการฯ และผู้นำทีมเศรษฐกิจยังมีหน้าที่เป็นตัวแทนสื่อสารถึง
สถานการณ์ที่เกิดขึ้นขณะนั้น ประเมินสถานการณ์ความเสียหายที่เกิดขึ้น รวมถึงแนวทางแก้ไข
และรองรับปัญหาด้วย โดยการเสนอข้อมูล ข่าวสารของกระทรวงการคลังและทีมเศรษฐกิจนั้นจะ
ถือเป็นการยืนยันความชัดเจนของความเสียหายที่เกิดขึ้น และยังเป็นแนวทางหลักในการปฏิบัติ
เพื่อแก้ไขวิกฤติครั้งนี้ จะเห็นได้ว่าการสื่อสารของกระทรวงการคลังเป็นแหล่งข่าวที่หลายฝ่าย
เชื่อถือในฐานะที่เป็นผู้รับผิดชอบและตัวแทนจากรัฐบาล ทำให้การดำเนินการมีทิศทางชัดเจนและ
ควบคุมสถานการณ์นั้นไว้ได้ (เกียรติศักดิ์ ผิวเกลี้ยง, สัมภาษณ์, 7 กุมภาพันธ์ 2552)

ทั้งนี้ ทางกระทรวงการคลังเองได้มีการติดตามข้อมูลข่าวสารจากแหล่งข้อมูลทั้งภายใน
และภายนอกซึ่งได้แก่ (พรชัย สุริยะเวช, สัมภาษณ์, 2 กุมภาพันธ์ 2552)

1. แหล่งข้อมูลภายใน คือ ข้อมูลที่จัดทำโดยกระทรวงการคลัง ได้แก่
 - แบบจำลองเศรษฐกิจของกระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นแบบจำลองที่ใช้ในการ
ประเมินและคาดการณ์เศรษฐกิจในอนาคต
 - บทความรายงานเศรษฐกิจจากทูตกระทรวงการคลัง โดยทูตประจำประเทศ
สหรัฐอเมริกาและภาคพื้นทวีปอเมริกา ทูตประจำประเทศอังกฤษและภาคพื้นยุโรป และทูตประจำ
ประเทศญี่ปุ่นและภาคพื้นเอเชีย ซึ่งข้อมูลเหล่านี้จะถูกส่งมาสัปดาห์ละครั้งต่อเนื่อง นอกจากนี้ยังมี

เจ้าหน้าที่กระทรวงการคลังที่ประจำอยู่ในหน่วยงานอื่น ๆ อีก เช่น IMF (International Monetary Fund) ADB (Asian Development Bank) เป็นต้น

- รายงานรายได้รัฐบาลและฐานะการคลังทุกเดือนของกระทรวงการคลัง

2. แหล่งข้อมูลภายนอก คือ ข้อมูลจากหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานข่าวต่างประเทศ ได้แก่ BBC Reuter และ Bloomberg และการแลกเปลี่ยนข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น ข้อมูลทางการเงินของธนาคารแห่งประเทศไทยในฐานะผู้กำกับและดูแลธนาคาร เป็นต้น

หลังจากการรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องได้ คณะเลขานุการคณะกรรมการฯ จะต้องจัดทำเป็นรายงานต่อคณะกรรมการแต่ละท่านเป็นรายวันในช่วงวิกฤติดังกล่าว เพื่อให้คณะกรรมการได้พิจารณาและร่วมประชุมเพื่อหารือถึงแนวทางการแก้ไข ณ ขณะนั้น และสื่อสารแก่บุคคลภายนอกผู้เกี่ยวข้องทั้งหมดโดยเฉพาะผู้ที่ได้รับความเสียหาย ซึ่งเป็นการลดความไม่แน่นอนของสถานการณ์

การดำเนินการดังกล่าวเป็นไปอย่างเร่งด่วน แม้ขณะนั้นยังไม่ได้แต่งตั้งนายกรัฐมนตรี สมชาย วงศ์สวัสดิ์อย่างเป็นทางการ อีกทั้งหัวหน้าทีมเศรษฐกิจในครั้งนั้น คือ รองนายกรัฐมนตรีฝ่ายเศรษฐกิจ ทำให้อำนาจการตัดสินใจการทำงานมีความชัดเจนเพราะรองนายกฯ ก็เปรียบเสมือนตัวแทนของคณะรัฐมนตรี ซึ่งแนวโน้มการออกมาตรการก็จะง่ายและรวดเร็ว (ปิยศักดิ์ มานะสันต์, สัมภาษณ์, 28 มกราคม 2552) เพื่อให้ผู้ที่ได้รับผลกระทบลดความวิตกกังวลลงและควบคุมสถานการณ์อย่างทัน่วงที และไม่ลุกลามและสร้างความเสียหายมากขึ้น

อย่างไรก็ตาม การทำงานด้านเศรษฐกิจในระหว่งนั้นไม่ได้รับความสนใจจากคณะรัฐบาลที่กำลังมีปัญหาด้านความมั่นคงทางการเมืองของพรรครัฐบาล ทีมเศรษฐกิจจึงขาดการสนับสนุนจากรัฐบาลอย่างเต็มที่ (เกียรติศักดิ์ ผิวเกลี้ยง, สัมภาษณ์, 12 กุมภาพันธ์ 2552) โดยในขณะที่รัฐบาลต้องดูแลปัญหาการเมืองมากกว่าเศรษฐกิจ ผู้ประกอบการและนักลงทุนเองต่างก็ต้องการให้เกิดความสงบทางการเมืองก่อน เพราะหากยังไม่สามารถแก้ปัญหาการเมืองภายในประเทศได้ การจะแก้ไขปัญหาอื่นและเดินหน้าทางเศรษฐกิจก็เป็นไปได้ยาก เพราะไม่สามารถมั่นใจต่อความรุนแรงของการประท้วงที่มีอยู่ขณะนั้นได้ (วโรทัย โกศลพิศิษฐ์กุล, สัมภาษณ์, 28 มกราคม 2552)

1.3 นโยบายและมาตรการ

จากการดำเนินการของกระทรวงการคลังและคณะกรรมการฯ ได้มีการวางนโยบาย และกำหนดมาตรการดังนี้

1. เพื่อป้องกันการขาดสภาพคล่องจากสถานการณ์เงินทุนไหลออก และการระดมเงินกู้ในประเทศแทนการกู้ต่างประเทศที่มีปัญหา หน่วยงานภาครัฐจึงควรดูแลสภาพคล่องภายในประเทศให้เพียงพอ หากเกิดเหตุการณ์เงินทุนไหลออกอย่างรวดเร็ว (Capital Account Reversal) และดุลบัญชีเดินสะพัดขาดดุลอย่างรวดเร็ว (Current Account Reversal)

2. เพื่อป้องกันความผันผวนในตลาดอัตราแลกเปลี่ยนธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ควรเข้าดูแลตลาดอัตราแลกเปลี่ยนให้เคลื่อนไหวในทิศทางเดียวกันกับค่าเงินของประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อให้ค่าเงินบาทไม่ผันผวนเกินไป ซึ่งจะกระทบภาคเศรษฐกิจจริง (การส่งออก นำเข้า และการลงทุน)

ดังนั้น มาตรการที่ออกมาจึงประกอบด้วยมาตรการด้านตลาดทุน การดูแลสภาพคล่อง การเร่งรัดรายได้การส่งออกและการท่องเที่ยว สร้างเศรษฐกิจในประเทศ เร่งรัดการลงทุนขนาดใหญ่ และมาตรการประชานิยมทางการเงินเอื้อ

1.4 ลักษณะการสื่อสาร

การจัดการสื่อสารต่าง ๆ ระหว่างกระทรวงการคลังกับบุคคลภายนอกอยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของกลุ่มการประชาสัมพันธ์ สำนักปลัดกระทรวงการคลังเป็นผู้ดูแล โดยจะเป็นผู้ร่วมวางแผนการสื่อสารกับผู้บริหารกระทรวง และทำหน้าที่ประสานกับสื่อเป็นหลัก รวมถึงดูแลภาพลักษณ์ขององค์กรเป็นสำคัญ ทั้งกลุ่มการประชาสัมพันธ์ไม่สามารถเป็นผู้ให้ข้อมูลหรือข่าวสารด้วยตนเอง เนื่องจากการให้ข่าวหรือข้อมูลทางเศรษฐกิจนั้น จำเป็นจะต้องเป็นบุคคลที่มีความรู้ และเชี่ยวชาญในเศรษฐกิจอย่างถ่องแท้ และจากการศึกษาพบว่า ในระหว่างนี้กระทรวงการคลังได้กำหนดรูปแบบการสื่อสารไว้ 3 ลักษณะตามทรัพยากรสื่อที่กระทรวงมีอยู่ (นรวัฒน์ โชติกุล, สัมภาษณ์, 28 มกราคม 2552)

1. การสื่อสารผ่านสื่อมวลชน

คณะกรรมการฯ ได้มีการจัดการแถลงข่าวต่อสื่อมวลชนครั้งแรกในทันทีหลังจากเกิดเหตุการณ์เมื่อวันที่ 22 กันยายน 2551 ภายหลังจากนั้นได้มีการแถลงข่าวทุกครั้งหลังการประชุม เนื่องจากสถานการณ์ดังกล่าวผู้คนต่างตื่นตกใจและอยู่ท่ามกลางความไม่แน่นอน โดย

กลุ่มประชาสัมพันธ์จะทำหน้าที่ประสานงานกับสื่อมวลชนที่ประจำอยู่ในกระทรวงการคลัง เพื่อแจ้งให้ทราบถึงเวลาและสถานที่ ทั้งนี้การแถลงข่าววันนั้นกลุ่มประชาสัมพันธ์ไม่ได้จัดเตรียมเอกสารหรือข่าวแจกสำหรับการแถลงข่าวเช่นปกติ เนื่องจากการแถลงข่าวด่วน ขณะเดียวกันก็มีการให้สัมภาษณ์กับนักข่าวภายหลังการแถลงข่าวตามแต่ละบุคคล รวมถึงการให้สัมภาษณ์โดยโฆษก สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กระทรวงการคลัง ซึ่ง มีทั้งแบบเป็นทางการโดยการขออนัดพบเพื่อสัมภาษณ์ผ่านทางกลุ่มประชาสัมพันธ์ และแบบไม่เป็นทางการโดยการรอฟบภายหลังการประชุม รวมถึงการสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์โดยตรง

ทั้งนี้เพื่อการตรวจสอบประเด็นของการสื่อสาร ผู้ศึกษาได้สำรวจข้อมูลผ่านทางหนังสือพิมพ์ออนไลน์ทั้งมติชน และโพสทูเดย์ระหว่างเดือนกันยายนถึงเดือนธันวาคม 2551 ในการนำเสนอข่าวเศรษฐกิจจากกระทรวงการคลัง พบว่ามีการเสนอข่าวดังนี้

ตารางที่ 4.1

แสดงการนำเสนอการบริหารจัดการ/ นโยบาย/ หรือความเห็น โดยกระทรวงการคลัง

โพสทูเดย์ออนไลน์ ระหว่างเดือนกันยายน-ธันวาคม 2551

วันที่	พาดหัวข่าว/พาดหัวข่าวรอง
18 กันยายน	สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง (สศค.) ประเมินสภาพเศรษฐกิจไทยหลังเกิดวิกฤติสหรัฐและปัญหาภายในว่า เศรษฐกิจโดยรวมของไทยยังแข็งแกร่ง และเชื่อว่าน่าจะเติบโตในปีที่ระดับไม่น้อยกว่า 5%
26 กันยายน	นายเอกนิติ นิติทัณฑ์ประภาส ผู้อำนวยการกลุ่มการวิเคราะห์เศรษฐกิจมหภาค สำนักงานเศรษฐกิจการคลังเปิดเผยว่า ค่าเงินบาทในปี 2552 จะผันผวนตามการเคลื่อนย้ายเงินทุนและดุลบัญชีดุลสะพัด โดยคาดว่าจะเคลื่อนไหวอยู่ที่ระดับ 33-35 บาท ต่อเหรียญสหรัฐ ส่วนปีนี้คาดว่าเงินบาทจะไต่อยู่ในระดับ 33.2 บาท/เหรียญสหรัฐ ซึ่งปรับตัวขึ้นมาจากที่เคยคาดการณ์ว่าจะอยู่ในระดับ 32.8 บาท/เหรียญสหรัฐ
30 กันยายน	รองนายกฯ โอฟารนำทีมศก.ดูเงินแถลงโชว์ทุนสำรองแล่นล้านพร้อมชี้วิกฤติ USA กระทบไทยน้อย
13 ตุลาคม	คลังเตรียมขงมาตรการกู้เศรษฐกิจรอบใหม่ให้ “โอฟาร” พิจารณาใน 2 สัปดาห์นี้

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

วันที่	พาดหัวข่าว/พาดหัวข่าวรอง
13 ตุลาคม	“โอฟาร์”พร้อมออกเอาตำแหน่งเป็นเดิมพัน หากแผน 6 มาตรการป้องกันและฟื้นฟูเศรษฐกิจ ทำให้จีดีพีของประเทศไม่ขยายตัวตามเป้า
13 ตุลาคม	นายประดิษฐ์ ภัทรประสิทธิ์ รมช.คลัง เปิดเผยว่า จะสรุปแผนฟื้นฟูธนาคารเพื่อพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย (เอสเอ็มอีแบงก์) ภายในเดือนนี้ โดยจะมีแนวทางที่ชัดเจนทั้งเรื่องการเพิ่มทุน และการควบรวมกับสถาบันการเงินอื่น รวมทั้งการบริหารหนี้เสียกว่า 4 หมื่นล้านบาทว่าจะบริหารเองหรือขายให้ผู้อื่นบริหาร
18 ตุลาคม	นายสมชัย สัจจพงษ์ ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง (สศค.) เปิดเผยว่า ได้สั่งการให้เจ้าหน้าที่ สศค. ระดมมาตรการทางการคลังเตรียมพร้อมรองรับวิกฤติเศรษฐกิจต่างประเทศ แม้ว่าปีงบประมาณ 2552 จะขาดดุล 2.49 แสนล้านบาท แต่จะศึกษาว่าหากกระตุ้นเศรษฐกิจโดยการขาดดุลการคลังมากกว่านี้ทำได้หรือไม่
26 ตุลาคม	ในรอบสัปดาห์ที่ผ่านมา ข่าวเศรษฐกิจการเงินที่โด่งดังที่สุด เห็นจะไม่มีข่าวไหนเกินหน้าแผนรับมือวิกฤติเศรษฐกิจของนายสุชาติ ธาดาธำรงเวช รมว.คลัง ที่เปิดเผยว่า จะเสนอยืดระยะเวลาในการค้ำประกันเงินฝากทั้งจำนวนของประชาชนออกไปเป็น 3 ปี จากเดิมที่คุ้มครอง 100% เป็นเวลา 1 ปี เพื่อตอบสนองความแตกตื่นของประชาชนที่อาจจะแห่ไปถอนเงินเนื่องจากไม่มั่นใจว่าสถาบันการเงินไทยจะได้รับผลกระทบจากวิกฤตการเงินโลก
28 ตุลาคม	เปิดแผนดูแลตลาดหุ้น ไม้แรกรัฐใช้สารพัดกองทุนซื้อ ดาบสอง ปตท. คิวัก 2 หมื่นล้านช้อน สุดท้ายรัฐบาลออกพันธบัตรโดดอุ้มหุ้นธนาคาร-รัฐวิสาหกิจ
1 พฤศจิกายน	“โอฟาร์” เสนออาเซียน +3 สร้างประชาคมทางการเงินเอเชีย ใช้เงินหยวนเป็นสกุลหลักใน 10 ปีข้างหน้า นายโอฟาร์ ไชยประวัติ รองนายกรัฐมนตรี เปิดเผยภายหลังเป็นประธานเปิดการประชุมสัมมนาสถาบันการเงินในทวีปเอเชีย ว่า รัฐบาลไทยได้เสนอให้เอเชีย เป็นประชาคมทางการเงิน และเสนอให้ประเทศในภูมิภาคเอเชีย มีเงินสกุลหลักเพิ่มขึ้นนอกเหนือจากเงินสกุลเยนของญี่ปุ่น โดยไทยได้เสนอให้เงินสกุลเงินหยวนของจีนเป็นเงินสกุลหลัก ที่จะนำมาใช้ใน

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

วันที่	พาดหัวข่าว/พาดหัวข่าวรอง
	อีก 10 ปีข้างหน้า เพื่อรับมือกับวิกฤต
13 พฤศจิกายน	นายสุชาติ ธาดาธำรงเวช รมว.คลัง เปิดเผยในงานสัมมนา “ทางรอดเศรษฐกิจไทยจากวิกฤตเศรษฐกิจโลก” จัดโดยคณะกรรมการการเงิน การคลัง การธนาคาร วุฒิสภา และสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ว่าจะหารือกับธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) เรื่องการลดดอกเบี้ยนโยบายให้ต่ำกว่าดอกเบี้ยเงินฝากที่เฉลี่ยอยู่ 2% เพื่อให้ธนาคารพาณิชย์ปล่อยกู้ภาคธุรกิจมากขึ้น
14 พฤศจิกายน	“ไอฟาร์” มั่นใจรับมือวิกฤตเศรษฐกิจโลกในปีหน้าได้ แต่ห่วงปัญหารว่างงานจากโรงงานปิด เตรียมหารือ รมว.แรงงาน จันทร์หน้า นางบสเนล.มาช่วย
18 ธันวาคม	นายสุชาติ ธาดาธำรงเวช รักษาการรมว. คลัง เปิดเผยว่า ได้สั่งให้สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง (สศค.) ไปพิจารณารอบเป้าหมายเงินเพื่อพื้นฐานในปี 2552 ตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) เสนอให้คลังพิจารณาที่ 0.5-3% ว่ามีความเหมาะสมเพียงพอต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจหรือไม่ เพื่อเสนอให้รมว. คลังคนใหม่ และรายงานที่ประชุมคณะรัฐมนตรี (ครม.) รับทราบ
20 ธันวาคม	นายสุรรัตน์ วัฒนกุล ปลัดกระทรวงการคลัง เปิดเผยว่า เมื่อวันที่ 18 ธ.ค. 2551 ได้ทำการ เข้าร่วมประชุมกับคณะกรรมการร่างนโยบายของรัฐบาลกับตัวแทนพรรคประชาธิปัตย์ มีหน่วยงานที่เข้าร่วมคือคลัง ผู้อำนวยการสำนักงานประมาณ และเลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) เพื่อหารือภาพรวมเศรษฐกิจ เพื่อกำหนดเป็นนโยบายด้านเศรษฐกิจของรัฐบาล ซึ่งจะแถลงต่อที่ประชุมสภาในสัปดาห์หน้า

ที่มา: หนังสือพิมพ์โพสต์ทูเดย์ออนไลน์, <http://www.posttoday.com>

ตารางที่ 4.2

แสดงการนำเสนอการบริหารจัดการ/ นโยบาย/ หรือความเห็น โดยกระทรวงการคลัง

หนังสือพิมพ์มติชนออนไลน์ ระหว่างเดือนกันยายน-ธันวาคม 2551

วันที่	พาดหัวข่าว/พาดหัวข่าวรอง
18 กันยายน	“สมชาย” ไซฟ์ฟอร์มเรียก “คลัง-ธปท.-ตลาดหุ้น” ถกปัญหา “เลห์แมน” ตั้ง กก. ประเมินเศรษฐกิจภาวะฉุกเฉิน เกาะติดสถานการณ์รายวัน “เลียบ” ปิดตั้งกองทุนพยุงหุ้น ราคาทองพุ่งวันเดียวบาทละพัน คนแห่ขายแน่นร้าน ตลาดหุ้นยัน “เอไอเอ” ไม่มีสิทธิขายหุ้นส่งเงินช่วยบริษัทแม่ “ศุภชัย” เตือนการค้าโลกหดตัว 30% ให้ไทยกระจายตลาดส่งออก
24 กันยายน	คลังเรียกหน่วยงานถกผลกระทบวิกฤตแฮมเบอร์เกอร์ เล็งขึ้นมาตรการรับมือในอีก 1-2 ปีข้างหน้า จี้ ธปท.ดูแลค่าเงินบาทไม่ให้ผันผวน ปรับนโยบายการเงิน เลิกห่วงเงินเฟ้อ หันกระตุ้นการใช้จ่ายสกัดเศรษฐกิจหดตัว เตรียมปรับเป้าจีดีพีรอบใหม่ คาดเศรษฐกิจปีนี้จะขยายตัวไม่ถึง 6% แน่
26 กันยายน	เงินเฟ้อ-ปัญหาการเมืองจุดประกายบริโภคนิยม การลงทุนขยายตัวต่ำกว่าเป้าหมาย สำนักงานเศรษฐกิจการคลังทบทวนตัวเลขเศรษฐกิจไทยปีนี้ขยายตัวเหลือ 5.1% เน้นรัฐบาลใหม่เร่งเบิกจ่ายงบฯ รุกเดินหน้าเมกะโปรเจกต์ นักวิชาการเสนอ “สมชาย 1” หาทีมที่ปรึกษาด้านเศรษฐกิจมาเสริม
30 กันยายน	เมื่อวันที่ 30 กันยายน นายอิฟาร ไชยประวัติ รองนายกรัฐมนตรี พร้อมด้วยนางธาริษา วัฒนเกส ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) และคณะกรรมการแก้ไขวิกฤติเศรษฐกิจในภาวะฉุกเฉิน ได้ประชุมเตรียมหาแนวทางการดำเนินงานเพื่อบรรเทาปัญหาจากวิกฤติสถาบันการเงินเพื่อรายงานต่อคณะรัฐมนตรี ที่กระทรวงการคลัง
30 กันยายน	รองนายกฯ นำทีมเศรษฐกิจถกด่วน หามาตรการรับมือ หลังสภาวะกันทำช็อคทั่วโลก คุม.ไฟเขียวแผนระยะสั้น 3 ด. ตั้งกองทุนรวมซื้อหุ้นในตลาด ให้เว้นภาษีเพิ่มเติม คปภ.มาแปลกเสนอคลังตั้งกองทุนฉุกเฉิน 1 หมื่นล้านอุ้มผู้เอาประกัน

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

วันที่	พาดหัวข่าว/พาดหัวข่าวรอง
1 ตุลาคม	“โอฟาร์” นำทีมเศรษฐกิจถดถอย หามาตรการรับมือ หลังสภามะกันทำช็อค ทั้งโลก คำว่าร่างกฎหมายกู้วิกฤต 7 แสนล้านของ”บุช” ฟื้นทั่วโลกดิ่งเหว คุม. ไฟเขียวแผนระยะสั้น 3 ด. ดึงกองทุนรวมซื้อหุ้นในตลาด พร้อมเว้นภาษีเพิ่ม เต็ม คปภ.ฟิลิปปินส์ เสนอคลังตั้งกองทุนฉุกเฉิน 1 หมื่นล้านลุ่มผู้เอาประกัน
13 ตุลาคม	นายโอฟาร์ ไชยประวัติ รองนายกรัฐมนตรี เปิดเผยว่า นายกรัฐมนตรีได้เรียก ประชุมคณะรัฐมนตรีเศรษฐกิจ และหน่วยงานด้านเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้อง เพื่อ หารือถึงแนวทางการรับมือวิกฤติเศรษฐกิจโลก หลังจากธนาคารกลางสหรัฐ และยุโรปประกาศอัดธนาคารขึ้นนำทำให้มีฐานะดีขึ้นและสามารถทำธุรกิจ การเงินกับสถาบันการเงินประเทศต่าง ๆ ได้เหมือนที่ผ่านมา ซึ่งช่วยสร้าง ความเชื่อมั่นให้กับประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกได้
27 ตุลาคม	นายโอฟาร์ ไชยประวัติ รองนายกรัฐมนตรี เปิดเผยภายหลังกล่าวปาฐกถา พิเศษ เรื่อง “ภาวะเศรษฐกิจไทยให้กับนักลงทุนชาวต่างชาติ” ทั้งในส่วนของ สหรัฐอเมริกา ยุโรป อินเดีย ที่จัดโดยสมาคม Russell 20-20 เมื่อวันที่ 28 ตุลาคม ที่โรงแรมรอยัล ออคิด เชอราตันว่า ได้อธิบายให้นักลงทุนรับฟังเกี่ยว กับแนวทางรับมือปัญหาวิกฤตการเงินโลกของรัฐบาลไทย ทั้ง 6 มาตรการที่ ประเทศไทยกำลังดำเนินการอยู่ในขณะนี้ว่ามี 1. ตั้งกองทุนซื้อหุ้นคืนจากนัก ลงทุนต่างชาติ 2. มาตรการสินเชื่อเพิ่มสภาพคล่อง 3. เร่งรัดรายได้ส่งออก และท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นอย่างน้อย 5% เป็นการส่งออก 3 แสนล้านบาท และท่องเที่ยว 6 หมื่นล้านบาท 4.เร่งการเบิกจ่ายงบประมาณปี 2552 เพิ่ม 5. เพิ่มงบ เมกะโปรเจกต์อีก 1 แสนล้านบาท 6.เร่งสร้างประชาคมการเงินแห่งเอเชียเพิ่ม สภาพคล่องร่วมกัน
19 พฤศจิกายน	“คลัง”เตรียมเสนอ ครม.ขอ 3 หมื่นล้านลงขันภาคเอกชนเสริมสภาพคล่องเอส เอ็มอี ลุ้นปล่อยกู้กลาง ธ.ค.นี้ ด้าน “สุชาติ”ทวงถาม ธปท.หาทางจัดตั้งซอฟต์แวร์ โลนช่วยภาคธุรกิจ พร้อมเสนอ ครม.ขยายมาตรการกระตุ้นสัปดาห์ 19 พ.ย.นี้
30 ธันวาคม	“หุ้น”ปรับแดนบวก เติบโตรัฐบาลแถลงนโยบายสำเร็จ สภาอุตสาหกรรม ฝากเร่งช่วย เอสเอ็มอี เบิกจ่ายงบ 3 แสนล้าน ระบุฝากความหวังไว้สูงมาก ขณะที่ ธปท.

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

วันที่	พาดหัวข่าว/พาดหัวข่าวรอง
	แถลงเศรษฐกิจเดือน พ.ย.หดตัว แต่เสถียรภาพยังดี เงินสำรองฯ สูง เงินเฟ้อลดลง รมว.คลังรับปากเร่งอัดฉีดเงินเข้าระบบ จัดประชุมผู้นำอาเซียนเรียกความเชื่อมั่นต่างชาติ

ที่มา: หนังสือพิมพ์มติชนออนไลน์, <http://www.matichon.co.th>

จากข้อมูลการเสนอข่าวทางหนังสือพิมพ์ออนไลน์ดังกล่าวว่า พบว่า การดำเนินงานของทางกระทรวงการคลังได้ทำงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ความเสียหายที่เกิดขึ้น ซึ่งล้วนแต่เป็นบุคคลที่มีความสามารถและเป็นผู้บริหารระดับสูง เช่น กรรมการและผู้จัดการตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในการกำหนดแนวทางแก้ไขครั้งนี้อย่างเร่งด่วน ซึ่งแสดงให้เห็นถึงศักยภาพของการจัดทีมเศรษฐกิจในการแก้ปัญหา และความพร้อมของทีมเศรษฐกิจในการรับมือกับสถานการณ์

โดยในเบื้องต้นได้ให้ข่าวด้านการประเมินและวิเคราะห์สถานการณ์ ความเสียหาย และผลกระทบที่จะเกิดต่อไป และการรายงานนั้นยังเชื่อมั่นว่าประเทศไทยยังรับสถานการณ์ได้ ทั้งนี้ความเสียหายที่เกิดขึ้นมีผลต่อภาคการเงิน การลงทุนเป็นลำดับแรก จึงเห็นได้ว่ามาตรการที่นำมาใช้ก่อนเป็นมาตรการทางการเงินเพื่อช่วยเหลือนักลงทุน ข่าวสารดังกล่าวจึงช่วยทำให้ลดความวิตกกังวลต่อสถานการณ์ของนักลงทุนลงได้ และควบคุมเหตุการณ์ไว้ได้ พร้อมกันนี้ทีมเศรษฐกิจขณะนั้น ก็พยายามจะกระตุ้นมาตรการต่าง ๆ เพื่อให้เหตุการณ์นั้นฟื้นกลับสู่ปกติโดยเร็ว

ดังนั้น สามารถสรุปประเด็นการสื่อสารของกระทรวงการคลังได้ว่าเกี่ยวข้องกับสภาพการณ์ทางเศรษฐกิจของประเทศไทยในการรองรับวิกฤติ การวิเคราะห์ประเมินผลกระทบและความเสียหายที่เกิดขึ้นพร้อมกับมาตรการช่วยเหลือแก้ไขปัญหา และแนวทางรองรับ โดยทีมเศรษฐกิจได้แสดงถึงความมั่นใจต่อการแก้ไขวิกฤตินี้ด้วย

2. การสื่อสารผ่านทางอินเทอร์เน็ต

ภายหลังการให้ข่าวสื่อมวลชน กลุ่มการประชาสัมพันธ์จะจัดเตรียมเรียงแถลงข่าววิกฤติเศรษฐกิจครั้งนี้ขึ้นบนเว็บไซต์ของกระทรวงการคลังทุกครั้ง โดยมีการปรับปรุงข้อมูลให้เป็นปัจจุบันเสมอ และมีการจัดเก็บข้อมูลเก่า ๆ ไว้อย่างเป็นระบบเพื่อสะดวกต่อการใช้ประโยชน์ต่อไป แก่ผู้เข้าชมในอนาคต ซึ่งส่วนใหญ่ก็จะเป็นกลุ่มนักข่าวหรือสื่อมวลชนมากกว่ากลุ่มนักลงทุนและบุคคลทั่วไป

อย่างไรก็ตาม การแถลงข่าวของคณะกรรมการฯ เวลานั้นเป็นการแถลงข่าวพิเศษ เป็นการแถลงข่าวสดที่ทางกระทรวงนำขึ้นเพียงภาพการแถลงข่าวแต่ไม่มีเนื้อหาที่เตรียมไว้ก่อนเหมือนทุกครั้ง (พรชัย สุธีระเวช, สัมภาษณ์, 2 กุมภาพันธ์ 2552)

นอกจากข้อมูลการแถลงข่าวแล้ว กลุ่มประชาสัมพันธังยังเป็นผู้รับผิดชอบการบริหารข้อมูลทางเศรษฐกิจบนเว็บไซต์ เช่น บทความทางเศรษฐกิจ ข่าวประชาสัมพันธ์ของกระทรวง และการจัดปฏิทินของการทรงการคลังว่ามีกิจกรรมใดบ้างที่บุคคลต่าง ๆ สามารถเข้าร่วมได้ทั้งสื่อมวลชน นักลงทุนและประชาชนทั่วไป โดยข้อมูลบนเว็บไซต์ของกระทรวง www.mof.go.th ประกอบด้วยข้อมูลดังนี้

- แถลงข่าวกระทรวงการคลัง
- ภาพข่าวกระทรวงการคลัง
- คำถอดเทปการปาฐกถาของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง
- ปฏิทินข่าวประจำวันของกระทรวงฯ และหน่วยงานในสังกัด
- ข่าวประชาสัมพันธ์ของกระทรวงฯ และหน่วยงานในสังกัด
- สรุปข่าวเศรษฐกิจประจำวัน
- บทความต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
- วิดีโอคลิป ภาพข่าวกิจกรรมของกระทรวง
- ข้อมูลเพื่อการประชาสัมพันธ์อื่น ๆ

ผลการสำรวจข้อมูลต่าง ๆ บนเว็บไซต์ยังพบว่า การจัดข้อมูลสรุปข่าวด้านเศรษฐกิจรายวันนอกจากจะเป็นข่าวที่มีแหล่งข่าวมาจากกระทรวงการคลังแล้ว ยังเป็นข่าวที่มาจากธนาคารแห่งประเทศไทยและสถาบันการเงินต่าง ๆ ด้วย ซึ่งเป็นการสรุปข่าวการแถลงการณ์หรือการให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับภาวะเศรษฐกิจ และประเมินสถานการณ์ขณะนั้น

ด้านทีมโฆษกของคณะกรรมการฯ สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง ยังได้ทำการส่งข้อมูลถึงนักลงทุนและหน่วยงานต่าง ๆ ที่เข้ามาติดต่อกับทางกระทรวงผ่านทางอีเมลอีกด้วย ซึ่งข้อมูลดังกล่าวจะมีลักษณะเป็นการวิเคราะห์ทางเศรษฐกิจ ตัวเลขสถิติที่สามารถนำไปใช้ประกอบการตัดสินใจและประเมินสถานการณ์ทางเศรษฐกิจได้ (เอกนิติ นิติทัณฑ์ประภาศ, สัมภาษณ์, 2 กุมภาพันธ์, 2552)

ดังนั้น จึงเห็นได้ว่าการสื่อสารผ่านทางเว็บไซต์หรือการส่งอีเมลนั้น ประเด็นของสารไม่ได้แตกต่างจากการสื่อสารกับสื่อมวลชน หากแต่มีรายละเอียดของข้อมูลมากกว่า การสื่อสารลักษณะจึงเป็นการสื่อสารเพื่อการสนับสนุนข้อมูลเชิงลึกแก่สื่อมวลชนและผู้ที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้การเข้า

ชมเว็บไซต์ของบุคคลทั่วไปยังมีจำนวนน้อย และการส่งอีเมลก็มีจำนวนจำกัดโดยขึ้นกับรายชื่ออีเมลที่มีอยู่ของกระทรวง

3. การสื่อสารผ่านการเข้าร่วมการบรรยาย/ สัมมนา /การประชุม

การดำเนินการในการสื่อสารผ่านการเข้าร่วมการบรรยาย การสัมมนา และการประชุมในระหว่างวิกฤติเศรษฐกิจนั้น ทางกระทรวงการคลังโดยโฆษกสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง ได้จัดการบรรยายที่เรียกว่า FPO FORUM (Fiscal Policy Office Forum) โดยการบรรยายนี้เป็นโครงการเพื่อให้ความรู้แก่บุคคลทั่วไป นักลงทุน และสื่อมวลชน ซึ่งหัวข้อการบรรยายแต่ละครั้งขึ้นอยู่กับเหตุการณ์และโอกาสนั้น ๆ สำหรับเหตุการณ์ครั้งนี้ได้มีการจัดหัวข้อบรรยายเกี่ยวกับเหตุการณ์วิกฤติเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นด้วย เพื่อเป็นการให้ความรู้เกี่ยวกับเหตุการณ์วิกฤติดังกล่าวที่ไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อน แก่บุคคลภายนอกและสื่อมวลชน เช่นเดียวกันยังช่วยสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นและสร้างความเชื่อมั่นในการแก้ปัญหาของทีมเศรษฐกิจ (วโรทัย โกศลพิศิษฐ์กุล, สัมภาษณ์, 28 มกราคม 2552)

นอกจากการจัดการบรรยายของกระทรวงการคลังเองแล้ว ผู้เชี่ยวชาญของกระทรวงหลายท่าน รวมถึงโฆษกกระทรวงได้รับเชิญให้เข้าร่วมการบรรยาย งานสัมมนา หรือ การประชุมทางเศรษฐกิจต่าง ๆ จากองค์กรภายนอก โดยทางกลุ่มประชาสัมพันธ์จะเป็นฝ่ายนำเสนอเรื่องแก่ผู้บริหารเพื่อพิจารณาถึงการเข้าร่วมงาน (ปิยภัทร ไชยสาม, สัมภาษณ์, 28 มกราคม 2552)

การได้รับเชิญดังกล่าวถือเป็นช่องทางในการสื่อสารกับผู้ได้รับผลกระทบหรือนักธุรกิจโดยตรง พร้อมทั้งเป็นเวทีแสดงความคิดเห็น และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางเศรษฐกิจระหว่างนักธุรกิจอีกด้วย ซึ่งหากพิจารณาจากหัวข้อต่าง ๆ ในการบรรยายแล้วจะพบว่าเป็นเรื่องผลกระทบ การแก้ปัญหา และแนวโน้มความแน่นอนของสถานการณ์ว่าจะเป็นอย่างไรมาก่อน โดยที่ผ่านมาในช่วงเวลาดังกล่าวได้มีการเข้าร่วมการบรรยายหรือสัมมนาต่าง ๆ ตามตารางสรุปดังนี้

ตารางที่ 4.3

แสดงหัวข้อการบรรยาย สัมมนา และการประชุมโดยทีมเศรษฐกิจกระทรวงการคลังปี 2551

เรื่อง	วันที่	ผู้บรรยาย รัฐมนตรี/โฆษก
บรรยายเรื่อง “แนวโน้มเศรษฐกิจโลกผลกระทบต่อเศรษฐกิจไทย”	22 สิงหาคม 2551	นายพงศ์นครฯ ดร.นงนุชฯ
บรรยายเรื่อง “สภาวะเศรษฐกิจโลก 2551: ผลกระทบเศรษฐกิจไทยและสถาบันการเงินการธนาคาร”	23 สิงหาคม 2551	นายเอกนิติฯ
บรรยายเรื่อง “ภาวะเศรษฐกิจของไทยในปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคต”	30 สิงหาคม 2551	นายเอกนิติฯ
บรรยายเรื่อง “ภาวะเศรษฐกิจกับทิศทางแนวโน้มของยุทธศาสตร์กระทรวงการคลังในอนาคต”	12 กันยายน 2551	นายพิสิทธิ์ฯ
บรรยายเรื่อง “แนวโน้มบทบาทเจ้าหน้าที่ของกระทรวงการคลังในอนาคตกับการปรับตัวเข้ากับกระแสโลกาภิวัตน์” และ “ภาวะเศรษฐกิจไทยกับยุทธศาสตร์กระทรวงการคลัง”	16 กันยายน 2551	นายเอกนิติฯ
บรรยายเรื่อง “การดำเนินนโยบายการคลังของไทย”	18 กันยายน 2551	นายเอกนิติฯ นายพิสิทธิ์ฯ
บรรยายเรื่อง “การเตรียมตัวรองรับปัจจัยเสี่ยงทางเศรษฐกิจครั้งหลังปี 2551”	23 กันยายน 2551	นายเอกนิติฯ
บรรยายเรื่อง “วิกฤติการณ์เมือง กับผลกระทบทางเศรษฐกิจ”	24 กันยายน 2551	นายเอกนิติฯ
บรรยายเรื่อง “ทิศทางเศรษฐกิจโลก ผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงตนเอง”	27 กันยายน 2551	นายเอกนิติฯ
บรรยายเรื่อง “การพัฒนาการบริหารการเงินและเศรษฐกิจในธุรกิจการประกอบอุตสาหกรรมในยุคโลกาภิวัตน์ที่ป้องกันความเสี่ยง”	30 กันยายน 2551	นายพงศ์นครฯ
งานสัมมนา Asean Finance Minister’s Investor ที่เมืองดูไบ สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ ครั้งที่ 5	8 ตุลาคม 2551	ปลัดกระทรวงการคลัง นายสุรรัตน์ คุ้มณกุล

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

เรื่อง	วันที่	ผู้บรรยาย รัฐมนตรี/โฆษก
การประชุมคณะกรรมการพัฒนาการของโลก (Development Committee) ครั้งที่ 78	11-14 ตุลาคม 2551	รมว. คลัง สุชาติ ธานีธำรงเวช
บรรยายเรื่อง “hamburger Crisis วิฤติหรือโอกาส”	20 ตุลาคม 2551	รมว. คลัง สุชาติ ธานีธำรงเวช
บรรยายเรื่อง “ยุทธศาสตร์เศรษฐกิจไทยในกระแส ‘แฮมเบอร์เกอร์โครซิส’ “ โครงการสัมมนา “สู่ทศวรรษที่ 3 นสพ.กรุงเทพธุรกิจ”	21 ตุลาคม 2551	รมว. คลัง สุชาติ ธานีธำรงเวช
การบรรยายเรื่อง “แนวโน้มเศรษฐกิจปี 2552 กับ ความเสี่ยงทางธุรกิจ”	5 พฤศจิกายน	รมว.คลัง สุชาติ ธานีธำรงเวช
การประชุมรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเอเปค ครั้งที่ 15 (The 15 th APEC Finance Minister's Meeting)	5-6 พฤศจิกายน 2551	รอง ผ.อ. ศศค. นายอรรถศิริ บุรณศิริ
การอภิปราย เรื่อง “นโยบายการแก้ปัญหาและป้องกัน ไม่ให้เศรษฐกิจไทยกระทบจากวิกฤติเศรษฐกิจโลก” โดย คณะกรรมการธิการ การเงิน การคลัง การธนาคาร และ สถาบันการเงินวุฒิสภา	12 พฤศจิกายน 2551	รมว.คลัง สุชาติ ธานีธำรงเวช
การอภิปรายเรื่อง “วิกฤติการเงินโลก ผลกระทบต่อภาค อสังหาริมทรัพย์ไทย” ในงานเสวนาชุด “นวัตกรรม พัฒนาอสังหาริมทรัพย์” ครั้งที่ 4	26 พฤศจิกายน 2551	นายปิยศักดิ์ มานะสันต์
การอภิปรายเรื่อง “เผด็จจริงหรือเผด็จหลอกเศรษฐกิจไทยปี 2552” ในงานเสวนากรรมการเศรษฐกิจการพาณิชย์ และอุตสาหกรรมวุฒิสภา	1 ธันวาคม 2551	รมว.คลัง สุชาติ ธานีธำรงเวช

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กระทรวงการคลัง

จากหัวข้อการบรรยาย สัมมนา และการประชุมดังกล่าวพบว่า ทางด้านโฆษก
กระทรวง พร้อมทั้งรัฐมนตรี ทีมเศรษฐกิจต่างร่วมกันเข้าร่วมงานการบรรยาย สัมมนา และการ
ประชุมดังกล่าว เป็นการให้ความรู้ คำแนะนำ แก่ผู้ได้รับผลกระทบ เพื่อสร้างความเข้าใจและให้
เกิดความระมัดระวังทางการเงินของผู้ฟังที่เข้าร่วม รวมถึงเป็นการชี้แจงสถานการณ์ ผลกระทบ

และสภาพเศรษฐกิจของประเทศขณะนั้นว่าเป็นอย่างไร รวมถึงมาตรการแนวทางการแก้ไขอย่างต่อเนื่องติดต่อกัน เพื่อไม่ให้เกิดความวิตกกังวลจนเกินเหตุ นอกจากนี้ ยังเป็นการแสดงความคิดเห็นต่อมาตรการ

โดยทั้งนี้หากเป็นงานที่จัดโดยองค์กรภายนอกก็จะเรียนเชิญผู้บริหารของกระทรวงเป็นผู้เข้าร่วม แต่ผู้บริหารสามารถมอบหมายให้ผู้อื่นเข้าร่วมแทนแล้วแต่ความเหมาะสม แต่สำหรับการประชุมนานาชาตินั้นจะต้องเป็นผู้บริหารระดับสูงเท่านั้น

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าประเด็นการสื่อสารนั้นสอดคล้องกับประเด็นการสื่อสารผ่านสื่อมวลชน อย่างไรก็ตามการสื่อสารผ่านสื่อมวลชนไม่สามารถให้ข้อมูลมากเพียงพอ หรือตอบข้อซักถามเพื่อสร้างความเข้าใจและความชัดเจนแก่ผู้อ่านได้เหมือนกับการได้เข้าฟังด้วยตนเอง

นอกจากนี้ การสื่อสารลักษณะนี้ยังสร้างความชัดเจนในการสื่อสาร และลดข้อผิดพลาดของการสื่อสารระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสารด้วย เนื่องจากการสื่อสารทางตรงที่ทั้งสองฝ่ายพบหน้ากัน ดังนั้น หากเกิดความเข้าใจผิดใด ๆ ก็จะสามารถปรับความเข้าใจกันได้ทันที

กล่าวโดยสรุป การสื่อสารของกระทรวงการคลังท่ามกลางภาวะวิกฤติครั้งนี้ ผ่านทั้งทางสื่อมวลชน อินเทอร์เน็ต และการเข้าร่วมการบรรยาย สัมมนา และการประชุม พร้อมกับมาตรการการรายงานสถานการณ์วิกฤติและผลกระทบที่เกิดขึ้นเวลานั้น ทำให้เศรษฐกิจกลับมามีเสถียรภาพภายหลังความวุ่นวายของข่าวการล้มละลายของสถาบันการเงินขนาดใหญ่ระดับโลก โดยนักลงทุนยังไม่มีอาการถอนการลงทุนออกไปมากจนเกินกว่าเหตุ (ปิยศักดิ์ มานะสันต์, สัมภาษณ์, 28 มกราคม 2552) แม้สภาพการลงทุนจะมีลดลงไปบ้าง แต่นั่นก็ถือว่าเป็นเหตุการณ์ปกติที่เกิดขึ้นท่ามกลางสภาวะเช่นนี้ และแม้ว่าจะมีความล่าช้าไปบ้าง แต่ก็ไม่ช้าเกินกว่าที่จะควบคุมสถานการณ์ที่เกิดขึ้นไว้ได้ นอกจากนี้ การทำงานร่วมกับบุคคลหลายฝ่าย ก็มีความพร้อมและเกิดความร่วมมืออันดีในการดำเนินงาน ถึงแม้จะมีอุปสรรคในการประสานงานบ้าง เนื่องจากแนวทางการทำงานของแต่ละหน่วยงานต่างกัน (เอกนิติ นิติทัณฑ์ประภาศ, สัมภาษณ์, 2 กุมภาพันธ์ 2552) แต่การทำงานก็ยังคงดำเนินต่อไปเพื่อการฟื้นฟูเศรษฐกิจของประเทศที่กำลังถดถอยลงให้เกิดการปรับตัวกลับขึ้นมาทางบวกหรืออย่างน้อยก็คงสภาพเดิมในช่วงนี้ และทำให้เศรษฐกิจของประเทศยังคงเดินหน้าต่อไปได้

จากสภาพการณ์โดยรวมจะเห็นว่าสถานการณ์เศรษฐกิจไม่เลวร้ายลงหรือเกิดปัญหาบานปลาย แต่ภายหลังจากนี้ยังต้องคำนึงถึงมาตรการการรองรับผลกระทบในระยะยาวที่จะเกิดขึ้นจากเหตุการณ์นี้ เพื่อช่วยเหลือธุรกิจต่าง ๆ ที่ได้รับผลกระทบ และเรียกความเชื่อมั่นของนักลงทุนต่อเศรษฐกิจของประเทศกลับมา

2. การบริหารการสื่อสารในภาวะวิกฤติเศรษฐกิจเพื่อฟื้นฟูความเชื่อมั่น และกระตุ้นการลงทุนของกระทรวงการคลัง

2.1 สรุปสถานการณ์

ภายหลังจากเหตุการณ์วิกฤติการณ์ทางการเงินจากประเทศสหรัฐอเมริกา นอกจากจะมีการดำเนินการแก้ไขวิกฤติแล้ว สำนักงานเศรษฐกิจการคลังได้ประเมินผลกระทบในระยะยาวที่จะเกิดตามมาว่า สภาพเศรษฐกิจโดยรวมของโลกนั้นถดถอยลง ทำให้เศรษฐกิจโลกชะลอการส่งออกของไทย และธุรกิจที่พึ่งพาการส่งออกจึงเกิดการชะลอตัวตามไปด้วย จากเหตุการณ์ดังกล่าว ผลกระทบที่เกิดขึ้นจึงเริ่มมีผลต่อภาคเศรษฐกิจที่แท้จริงของประเทศคือ การบริโภค การนำเข้า-ส่งออก การลงทุน และการท่องเที่ยว สิ่งที่เกิดขึ้นคือ ผู้ประกอบการธุรกิจขาดทุน มีการปลดพนักงานออกเป็นจำนวนมากจนเกิดภาวะว่างงาน และการบริโภคลดลง รวมถึงรายได้จากการท่องเที่ยวลดลงด้วยเช่นกัน

ทั้งนี้ การเมืองภายในประเทศระหว่างนี้เริ่มคลี่คลาย และมีการจัดตั้งรัฐบาลใหม่ ซึ่งทำให้มีการเปลี่ยนตัวผู้นำในการรับผิดชอบด้านเศรษฐกิจ โดยสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กระทรวงการคลังยังคงเป็นหน่วยงานรับผิดชอบเช่นเดิม

2.2 การจัดตั้งผู้นำทีมเศรษฐกิจหรือผู้ส่งสาร

ภายใต้การนำของรัฐบาลใหม่ กระทรวงการคลังยังคงมีบทบาทเป็นผู้นำในการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจครั้งนี้ โดยนายกรัฐมนตรีอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ เป็นผู้นำทีมเศรษฐกิจด้วยตนเอง ร่วมด้วยคุณกอร์ปศักดิ์ สภาวสุ รองนายกรัฐมนตรี และคุณกรณ์ จาติกวณิช รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง โดยทั้ง 3 คนถือเป็นผู้นำหลักในครั้งนี้ โดยมีคณะเลขานุการหรือ สสค. เป็นทีมโฆษกด้วยเช่นเดิม

ความแตกต่างของกลุ่มผู้บริหารในครั้งนี้และครั้งก่อนที่เห็นได้ชัดคือ การให้ผู้บริหารประเทศหรือคณะรัฐมนตรีเศรษฐกิจเข้ามามีส่วนทำงานเป็นหลัก ไม่ใช่ผู้บริหารจากหน่วยงานเศรษฐกิจอื่นที่เกี่ยวข้องเช่นครั้งก่อน เนื่องจากการแก้ปัญหาต่อจากนี้เป็น การฟื้นฟูเศรษฐกิจในระยะยาว หน้าที่หลักส่วนใหญ่จึงเป็นของผู้บริหารประเทศที่ต้องรับผิดชอบ

โดยหนังสือพิมพ์มติชน (2552, น. 2) ได้กล่าวถึงการทำงานของรัฐบาลชุดนี้ว่า การบริหารงานเศรษฐกิจภายใต้การนำของนายกรัฐมนตรีอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ด้านเศรษฐกิจครั้งนี้ ถือว่าเป็นการบริหารในภาวะวิกฤติคือ จัดให้มีคณะรัฐมนตรี (ครม.) เศรษฐกิจและมีการประชุมทุก

วันหยุด โดยมีการลั่นกรองงานเศรษฐกิจก่อนเข้า ครม. และรับผิดชอบงานวิกฤติทั้งหมด โดยไม่นำเรื่องอื่นมาเกี่ยวข้อง นอกจากการพิจารณาภาวะการเงิน การจ้างงาน อัตราเงินเฟ้อ รวมถึงดัชนีชี้วัดด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจจะนำเข้ามารายงาน ครม. โดยมีรัฐมนตรีเศรษฐกิจทุกคนเข้าร่วม และมีอำนาจตัดสินใจได้เลย เพื่อเสนอเข้าที่ประชุม ครม. สัปดาห์ต่อไป เป็นการร่นเวลาให้สั้นลง นอกจากการทำงานที่รวดเร็วแล้ว ทีมเศรษฐกิจจะหว่างนี้ยังต้องทำหน้าที่ผู้ส่งสารถึงประเด็นด้านเศรษฐกิจอย่างรวดเร็วไปพร้อมกันด้วย

นอกจากการฟื้นฟูเศรษฐกิจและความเชื่อมั่นภายในประเทศแล้ว การสื่อสารครั้งนี้ยังเป็นการสื่อสารเพื่อการเรียกความเชื่อมั่นของนักลงทุนต่างชาติต่อศักยภาพทางเศรษฐกิจของประเทศให้กลับคืนมาด้วย ผู้นำทีมเศรษฐกิจจึงได้มีการเข้าร่วมการประชุมและเยือนต่างประเทศไปด้วยพร้อมกัน

จากการเก็บข้อมูลทางหนังสือพิมพ์ออนไลน์ จะเห็นได้ว่าการร่วมประชุมในต่างประเทศของผู้นำเป็นที่สนใจและกล่าวถึงของคนทั่วไป นั่นเป็นเพราะการดำเนินการใด ๆ ของผู้นำย่อมอยู่ในความสนใจของคนส่วนใหญ่ อีกทั้งการประชุมต่าง ๆ ก็ล้วนแต่มีความสำคัญระดับนานาชาติ รวมถึงประเทศไทยยังมีโอกาสเป็นเจ้าภาพการประชุมด้วย และสาระสำคัญของการสื่อสารในการประชุมเหล่านี้คือ การกล่าวถึงการดำเนินนโยบายทางเศรษฐกิจของประเทศไทยและการยืนยันถึงศักยภาพของประเทศในการผ่านวิกฤติครั้งนี้ โดยการประชุมเหล่านั้นได้แก่

- การเข้าร่วมประชุมเวทีเศรษฐกิจระดับโลก “World Economic Forum” ที่เมืองดาวอส ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ เมื่อวันที่ 28 มกราคม-1 กุมภาพันธ์ 2552
- การเยือนประเทศญี่ปุ่น เมื่อวันที่ 5-8 กุมภาพันธ์ 2552
- การจัดประชุมอาเซียน+3 ที่ภูเก็ต ประเทศไทย เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2552
- การจัดประชุมอาเซียน (Asean Summit) ที่หัวหิน เมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์-1 มีนาคม 2552

จากลักษณะการดำเนินงานของผู้นำทีมเศรษฐกิจครั้งนี้ ผู้ศึกษาสามารถสรุปบทบาทด้านการสื่อสารของผู้นำและทีมเศรษฐกิจได้ว่าเป็นการฟื้นฟูและสร้างความเชื่อมั่นในศักยภาพด้านการลงทุนของประเทศไทย การสร้างความร่วมมือของผู้ที่เกี่ยวข้องภายในประเทศในการฟื้นฟูเศรษฐกิจ และเป็นการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีของประเทศต่อนักลงทุนต่างชาติ

ทั้งนี้ ด้วยความน่าเชื่อถือทั้งทางด้านความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ด้านเศรษฐกิจของรัฐบาลชุดนี้ อีกทั้งคณะผู้บริหารด้านเศรษฐกิจยังได้รับการสนับสนุนจากคณะรัฐบาลในการทำงานแก้ไขเศรษฐกิจมากกว่าระยะแรก เนื่องจากมีนายกรัฐมนตรีเป็นผู้นำในการแก้

เศรษฐกิจ รวมถึงความรุนแรงด้านการเมืองก็ลดลงแม้จะยังไม่สงบนิ่ง ทำให้ผู้นำหันมาสนใจการแก้ปัญหาเศรษฐกิจได้มากกว่าครั้งก่อนและมีผลต่อการฟื้นฟูความเชื่อมั่นกลับมา

2.3 นโยบายและมาตรการ

จากการประเมินสถานการณ์ ที่มเศรษฐกิจและกระทรวงการคลัง สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง (2551) ได้นำเสนอแนวทางการรองรับและฟื้นฟูเศรษฐกิจดังนี้

1. เพื่อป้องกันเศรษฐกิจชะลอตัวในระยะต่อไป จากปัจจัยเสี่ยงต่างประเทศที่ทำให้การส่งออกลดลง รัฐบาลควรเร่งการใช้จ่ายในประเทศโดยเน้นการลงทุนให้เร็วที่สุด โดยเฉพาะภาครัฐต้องเป็นตัวนำ เช่น เร่งผลักดัน Mega-Project ให้เป็นรูปธรรมให้เร็วที่สุด

2. นโยบายการเงินอาจจะต้องปรับตัวอย่างรวดเร็ว ให้สอดคล้องกับสถานการณ์เศรษฐกิจที่ในขณะนี้ความเสี่ยงด้านเงินเฟ้อน้อยกว่าความเสี่ยงด้านเศรษฐกิจหดตัว (Recession) ตัวอย่างเช่น ธนาคารกลางของจีน (PBOC) เริ่มปรับตัวก่อน โดยปรับลดดอกเบี้ยนโยบาย (ดอกเบี้ยเงินกู้ 1 ปี) ในวันที่ 16 กันยายน 2551 จากร้อยละ 7.47 เหลือ 7.29 หลังจากเงินเฟ้อในจีนเดือนสิงหาคม 2551 ปรับลดลงเหลือร้อยละ 4.9 จากร้อยละ 8.7 และร้อยละ 6.3 ในสองเดือนก่อนหน้า

3. นโยบายในระยะยาวจะต้องเร่งกระจายตลาดการส่งออก โดยกระจายไปสู่ตลาดที่ไม่ได้รับผลกระทบมาก เช่น ตะวันออกกลาง แอฟริกา ละตินอเมริกา นอกจากนั้นเพิ่มระดับการค้าขายกันในกลุ่มภาคให้มากขึ้น เพื่อทดแทนการลดลงของเศรษฐกิจหลัก เช่น สหรัฐ ยุโรป ญี่ปุ่น

4. ควรเน้นการเพิ่มความร่วมมือทางการเงินในเอเชีย โดยอาจใช้เวที ASEAN SUMMIT ที่ไทยเป็นเจ้าภาพในเดือนธันวาคมนี้เป็นเวทีขับเคลื่อนความร่วมมือทางการเงินให้เป็นรูปธรรมอย่างจริงจังมากขึ้น เช่นการเพิ่มช่องทางการลงทุนระหว่างภูมิภาคในสินทรัพย์ที่เป็นเงินสกุลเอเชียมากขึ้น เพราะในระยะยาวสินทรัพย์ในรูปดอลลาร์สหรัฐอาจมีโอกาสด้อยค่าลงมากตามเศรษฐกิจสหรัฐที่ชะลอตัว นอกจากนั้น ควรเร่งความร่วมมือในการประสานนโยบายอัตราแลกเปลี่ยนอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อลดการแข่งขันการแทรกแซงค่าเงินเพื่อให้เกิดความได้เปรียบทางการค้า (Competitive Devaluation or Beggar-thy-neighbor Policy)

ดร.วโรทัย โกศลพิศิษฐ์กุล (สัมภาษณ์, 28 มกราคม, 2552) ได้กล่าวว่า แนวทางแก้ไขเศรษฐกิจระยะนี้ใช้มาตรการทางภาษีเป็นหลักในการแก้ปัญหา เนื่องจากเครื่องมือทางการเงินอื่น ๆ ทั้งการลดดอกเบี้ย การเพิ่มวงเงินกู้ ได้ถูกนำมาใช้ไปแล้วในช่วงที่ผ่านมา โดยมาตรการภาษีเหล่านี้บางส่วนเคยมีการนำมาใช้แล้วในช่วงวิกฤติเศรษฐกิจประเทศไทยปี 40

เมื่อสำรวจข้อมูลของทางกระทรวงการคลัง สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง (2552) พบว่า มาตรการที่นำมาใช้เบื้องต้นมีมาตรการที่ครอบคลุมด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. โครงการช่วยเหลือค่าครองชีพประชาชนและบุคลากรของรัฐ
2. โครงการจัดทำและพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร
3. โครงการส่งเสริมและสนับสนุนอุตสาหกรรมอาหาร และอุตสาหกรรมขนาดกลาง และขนาดย่อม
4. โครงการสนับสนุนการจัดการศึกษาโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย 15 ปี
5. รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น

จากโครงการข้างต้น ได้มีการออกมาตราการเป็นรูปธรรมหลายรูปแบบ ซึ่งมาตรการที่จัดว่าเป็นมาตรการที่ยังไม่เคยใช้มาก่อนสำหรับการช่วยเหลือค่าครองชีพ คือ 6 มาตรการด้านการลดค่าน้ำ ค่าไฟ รถไฟและรถเมล์ฟรี การให้เงิน 2,000 บาท สำหรับคนทำงานมีรายต่อเดือนไม่ถึง 15,000 บาท และการให้เงินอุดหนุนคนชรารายละ 500 บาทต่อเดือน ซึ่งได้มีการคาดการณ์ว่า มาตรการเหล่านี้จะสามารถช่วยเหลือประชาชนที่รายได้น้อยให้มีเงินส่วนหนึ่งเหลือไปใช้จ่ายใช้สอยเพื่อการบริโภคเพื่อกระตุ้นการหมุนเวียนของเงินในระบบธุรกิจ โดย ดร.พรชัย วุฒิวิเศษ (สัมภาษณ์, 2 กุมภาพันธ์ 2552) ยังวิเคราะห์ว่า การให้เงินกับกลุ่มคนทำงานที่มีความต้องการด้านการใช้จ่ายใช้สอย แต่อาจจะไม่มีศักยภาพทางการเงิน จะช่วยกระตุ้นให้เกิดการใช้จ่าย ดังนั้นการเพิ่มรายได้ให้คนกลุ่มนี้จึงคาดว่าจะมีเงินออกมาหมุนเวียนในระบบมากขึ้นกว่ากลุ่มอื่น ซึ่งมาตรการดังกล่าวก็อยู่ในความสนใจของบรรดานักลงทุนที่คาดหวังว่ามาตรการเหล่านี้จะเป็นไปตามที่คาดการณ์

2.4 ลักษณะการสื่อสาร

กระทรวงการคลังได้มีการจัดการสื่อสารในลักษณะเดิมเช่นครั้งก่อน โดยเน้นประเด็นเรื่องการสร้างความเชื่อมั่นของนักลงทุน และยืนยันศักยภาพของประเทศไทยด้านเศรษฐกิจ เพื่อให้เกิดการลงทุนในการกระตุ้นเศรษฐกิจ ซึ่งการสื่อสารครั้งนี้ไม่มีความเร่งด่วนเช่นครั้งก่อน แต่ยังคงรวดเร็วและมีความต่อเนื่อง โดยเฉพาะเรื่องการสื่อสารถึงการปฏิบัติงานด้านมาตรการการกระตุ้นเศรษฐกิจว่าจะดำเนินการในลำดับต่อไปอย่างไร ทั้งนี้สามารถอธิบายถึงลักษณะการสื่อสารได้ดังนี้ (นรวัฒน์ โชติกุล, สัมภาษณ์, 28 มกราคม 2552)

1. การสื่อสารผ่านสื่อมวลชน

การสื่อสารผ่านสื่อมวลชนยังคงเป็นการแถลงข่าวหลังการประชุมคณะรัฐมนตรีเศรษฐกิจ โดยการแถลงข่าวนี้นั้นส่วนใหญ่จะเป็นการแถลงข่าวที่รัฐสภาเป็นส่วนใหญ่ และมีการให้

สัมภาษณ์ภายหลังจากนั้น ซึ่งนอกจากการประชุมดังกล่าว ยังมีการให้สัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการภายหลังจากการเข้าร่วมสัมมนาหรือการประชุมอื่น ๆ ด้วย และมีการขอสัมภาษณ์อย่างเป็นทางการโดยการขอนัดพบเพื่อการสัมภาษณ์อย่างเจาะจงผ่านทางกลุ่มประชาสัมพันธ์เช่นกัน (เกียรติศักดิ์ ผิวเกลี้ยง, สัมภาษณ์, 7 กุมภาพันธ์ 2552)

นอกจากนี้ ยังมีการให้สัมภาษณ์ผ่านรายการโทรทัศน์ของทางสถานีโทรทัศน์ที่ได้รับความนิยมทางสถานีโทรทัศน์ช่องอื่นที่นอกเหนือจากรายการของรัฐที่ได้ออกเป็นประจำอย่างรายการ “จับเงินชนทอง” ทางช่อง 9 และรายการ “เชื่อมั่นประเทศไทยกับนายกฯ อภิสิทธิ์” ทางช่อง NBT ทุกเช้าวันอาทิตย์ ซึ่งถือได้ว่าเป็นช่องทางการสื่อสารหลักผ่านโทรทัศน์ของการสื่อสารเกี่ยวกับเศรษฐกิจ และสำหรับการออกรายการของสถานีโทรทัศน์ช่องอื่นในรายการที่ได้รับความนิยมอย่างมากจะต้องเป็นผู้บริหารระดับสูงเท่านั้นที่ให้สัมภาษณ์ (นรวัฒน์ โชติกุล, สัมภาษณ์, 28 มกราคม 2552) โดยที่ผ่านมาได้มีการให้สัมภาษณ์ในรายการโทรทัศน์ดังกล่าว ดังนี้

- รายการ “จับเข่าคุย” ดำเนินรายการโดยคุณสรยุทธ สุทัศนะจินดา ทางช่อง 3 ให้สัมภาษณ์โดย คุณกรณ์ จาติกวณิช รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง เมื่อวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2552
- รายการ “ตาสว่ง” ช่อง 9 ดำเนินรายการโดยคุณสัญญา คุณากร ให้สัมภาษณ์โดย คุณกรณ์ จาติกวณิช รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง เมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2552

การให้สัมภาษณ์ด้วยตนเองของรัฐมนตรีกกระทรวงการคลังในรายการนั้นนอกจากจะเป็นการให้สัมภาษณ์ประเด็นการแก้ไขเศรษฐกิจ ภาวะเศรษฐกิจขณะนั้นที่จะทำให้เกิดการเลิกจ้างงานเพิ่มขึ้น และประเด็นการจัดเก็บรายได้จากภาษีลดลงทำให้จะต้องมีการกู้เงินจากต่างประเทศแต่ยังยืนยันถึงความพร้อมในการรับมือกับผลกระทบของวิกฤติ นอกจากนี้ ยังมีการแก้ไขประเด็นของจำนวนเงินคงคลังของประเทศที่เหลืออยู่ด้วย เนื่องจากเวลานั้นมีการให้ข้อมูลเกี่ยวกับตัวเลขเงินคงคลังที่เหลืออยู่ลดลงจากเดิมอย่างมาก ซึ่งจำนวนตัวเลขที่รับทราบมาก่อนหน้านั้นเปลี่ยนแปลงไปภายในไม่กี่วัน จึงสร้างความไม่มั่นใจต่อผู้รับสารและมีผลต่อความเชื่อมั่นต่อการดำเนินการแก้ปัญหาทางเศรษฐกิจของกระทรวงการคลังในทันที (กมล ชวาลวิทย์, สัมภาษณ์, 28 มกราคม 2552) การออกรายการของรัฐมนตรีกครั้งนี้จึงเป็นการสื่อสาร เพื่อชี้แจงข้อเท็จจริงและสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องในการดำเนินงานของรัฐบาลและทีมเศรษฐกิจ

โดยระหว่างนี้ยังพบความผิดพลาดด้านการสื่อสารขึ้นอีกคือ การให้ข้อมูลไม่ตรงกันเกี่ยวกับรูปแบบการจ่ายเงิน 2,000 บาท ให้กับผู้มีรายได้น้อยไม่เกิน 15,000 บาท ระหว่างนายกรัฐมนตรีและรองนายกรัฐมนตรีด้านเศรษฐกิจ ซึ่งนายกรัฐมนตรีก็ได้ออกมาชี้แจงถึงกรณีดังกล่าวผ่านทางรายการ “เชื่อมั่นประเทศไทยกับนายกฯ อภิสิทธิ์” ทางช่อง NBT ว่ายังไม่มีข้อสรุปชัดเจนจากคณะรัฐมนตรีเศรษฐกิจ ซึ่งจะต้องมีการประชุมหาข้อสรุปกันภายหลังโดยเร็ว โดยจะ

พิจารณาถึงวิธีการจ่ายเงินที่จะทำให้ผู้ได้รับเงินไปนั้น นำเงินออกมาใช้มากกว่านำไปเก็บ เพื่อให้มีเงินเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจตามที่ได้คาดการณ์ไว้

ทั้งนี้ กลุ่มการประชาสัมพันธ์จะเป็นผู้ประสานงานกับสื่อมวลชนในการออกรายการของสถานีต่าง ๆ รวมถึงการเข้าประชุมหรือการสัมมนาในสถานที่ต่าง ๆ กับองค์กรภายนอก และแจ้งให้นักข่าวประจำกระทรวงทราบ แล้วนำข้อมูลเหล่านั้นขึ้นเว็บไซต์เพื่อให้บุคคลทั่วไปรับทราบเช่นกัน

จากการสำรวจข้อมูลผ่านทางหนังสือพิมพ์ออนไลน์ทั้งมติชนและโพสทูเดย์ ระหว่างเดือนมกราคมถึงเดือนกุมภาพันธ์ 2552 ในการนำเสนอข่าวเศรษฐกิจจากกระทรวงการคลัง เพื่อศึกษาถึงประเด็นการสื่อสารพบว่าการเสนอข่าวดังนี้

ตารางที่ 4.4

แสดงการนำเสนอการบริหารจัดการ/ นโยบาย/ หรือความเห็น โดยกระทรวงการคลัง

หนังสือพิมพ์โพสทูเดย์ระหว่างเดือนมกราคม-กุมภาพันธ์ 2552

วันที่	พาดหัวข่าว/พาดหัวข่าวรอง
3 มกราคม	นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี เปิดเผยว่า ในวันที่ 5 ม.ค. จะไปหารือร่วมกับผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) เพื่อตรวจสอบฐานะการเงินการคลังของประเทศว่าจะอำนวยต่อการกระตุ้นเศรษฐกิจในระดับใด ก่อนจะมีการประชุมคณะรัฐมนตรี (ครม.) เศรษฐกิจนัดแรกในวันที่ 7 ม.ค. นี้
15 มกราคม	นายกรณ์ จาติกวณิช รมว. คลัง เปิดเผยว่าได้หารือกับธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ถึงแนวทางการแก้ปัญหาเศรษฐกิจไปแล้วและเห็นในทิศทางเดียวกันจึงเชื่อว่านโยบายการคลัง และนโยบายการเงินจะสอดคล้องประสานกันเพื่อให้อัตราผลิตภัณฑ์มวลรวม (จีดีพี) ในปี 2552 จะขยายตัวได้ 2.5%
22 มกราคม	คลังระบุมีความเป็นไปได้ที่รัฐจะกู้หนี้เกินเพดานหนี้สาธารณะต่อจีดีพีที่ตั้งไว้ 50% แต่จะต้องขาดดุลได้ไม่เกิน 20% นายเอกนิติ นิติทัณฑ์ประภาศ ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านเศรษฐกิจมหภาค โฆษกสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง (สศค.) เปิดเผยว่ามาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจของรัฐบาลจะออกมาอย่างต่อเนื่อง เพื่อกระตุ้นผลผลิตมวลรวมภายในประเทศ (จีดีพี) ให้ได้ตามเป้าหมายที่คาดไว้ 2% ในปีนี้

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

วันที่	พาดหัวข่าว/พาดหัวข่าวรอง
27 มกราคม	นายกรณ์ จาติกวณิช รมว. คลัง เปิดเผยว่าได้เห็นขอบกรอบเป้าหมายเงินเฟ้อปี 2552 ตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) เสนอมา 0.5-3% จากปีก่อนที่อยู่ในระดับ 0.5-3.5% และจะนำเสนอต่อที่ประชุมกรม. ให้ความเห็นชอบ
28 มกราคม	นายกรณ์ จาติกวณิช รมว. คลัง เปิดเผยว่า จะหารือกับกระทรวงคมนาคม เพื่อพิจารณาความเป็นไปได้ในการปรับลดวงเงินก่อสร้างโครงการเมกะโปรเจกต์ โดยเฉพาะโครงการรถไฟฟ้าทุกเส้นทาง เนื่องจากราคาน้ำมันปรับตัวลงจากกว่า 100 เหรียญสหรัฐ/บาร์เรล มาอยู่ที่ระดับ 40 เหรียญสหรัฐ/บาร์เรล ส่งผลให้ต้นทุนวัตถุดิบปรับราคาลดลง ถือว่าเป็นหน้าที่ของรัฐบาลที่จะให้ความสำคัญกับเรื่องนี้ รวมถึงตัวนายกรัฐมนตรีด้วย
14 กุมภาพันธ์	นายกรณ์ จาติกวณิช รมว. คลัง เปิดเผยว่า ขณะนี้กระทรวงการคลังและธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) มีนโยบายชัดเจนที่พร้อมพิจารณาให้สถาบันการเงินต่างประเทศเข้ามาถือหุ้นในธนาคารพาณิชย์ไทยเพราะมีข้อพิสูจน์ว่าการเข้ามาถือหุ้นของสถาบันการเงินต่างชาติเป็นประโยชน์ต่อประชาชนผู้ใช้บริการของธนาคารพาณิชย์
17 กุมภาพันธ์	นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี กล่าวในรายการ “เชื่อมั่นประเทศไทยกับนายกฯ อภิสิทธิ์” ว่า สัปดาห์ที่ผ่านมาต้องเร่งแก้ปัญหาเศรษฐกิจ และได้ผลักดันมาตรการการกระตุ้นเศรษฐกิจรอบแรกไปแล้ว ในการประชุมคณะรัฐมนตรี (ครม.) วันอังคารที่ 3 ก.พ.และประชุม ครม. เศรษฐกิจในวันพุธที่ 4 ก.พ.
20 กุมภาพันธ์	นายกรณ์ จาติกวณิช รมว. คลัง เปิดเผยว่า สถานการณ์ทางเศรษฐกิจขณะนี้ อาจทำให้ฐานะการเงินภาครัฐเกิดภาวะเงินตึงตัวบ้าง แต่อยู่ในระดับบริหารจัดการได้ โดยในปีงบประมาณ 2553 รัฐบาลจัดทำงบประมาณแบบขาดดุล 3.9 แสนล้านบาท ขณะที่เพดานการกู้เงินตามกฎหมายอยู่ที่ 4.3 แสนล้านบาท จึงยังเหลือวงเงินอีก 4 หมื่นล้านบาท ไว้ใช้กรณีฉุกเฉินได้อีก

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

วันที่	พาดหัวข่าว/พาดหัวข่าวรอง
24 กุมภาพันธ์	นายกรณ์ จาติกวณิช รมว. คลัง กล่าวยืนยันปัญหาของสถาบันการเงินในสหรัฐขณะนี้จะไม่ส่งผลกระทบต่อสถาบันการเงินของไทยอย่างแน่นอน ทั้งในส่วนที่สถาบันการเงินของไทยมีชาวต่างชาติถือหุ้นอยู่ หรือสถาบันการเงินไทยที่เปิดสาขาในต่างประเทศหรือลงทุนในสถาบันการเงินต่างประเทศ โดยเชื่อมั่นว่าสถาบันการเงินของไทยมีความมั่นคงมากที่สุดในโลก

ที่มา: หนังสือพิมพ์โพสต์ทูเดย์ออนไลน์, <http://www.posttoday.com>

ตารางที่ 4.5

แสดงการนำเสนอการบริหารจัดการ/ นโยบาย/ หรือความเห็น โดยกระทรวงการคลัง
หนังสือพิมพ์มติชนระหว่างเดือนมกราคม-กุมภาพันธ์ 2552

วันที่	พาดหัวข่าว/พาดหัวข่าวรอง
5 มกราคม	นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี แถลงภายหลังเดินทางเข้าร่วมหารือกับนางธาริษา วัฒนเกส ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) และผู้บริหารระดับสูงของ ธปท. เมื่อวันที่ 5 ธันวาคม ที่ธนาคารแห่งประเทศไทย
6 มกราคม	นายกฯ นำทีม ศก.บุกรัง ธปท. ปรับจนคลื่นเศรษฐกิจให้ตรงกัน ระบุคุยแล้วสบายใจ มั่นใจทำงานร่วมกันได้ การันตีมาตรการที่จะออกช่วยให้ ปท. เจอ "เงินฝืด" รมว.คลังให้ ธปท. พิมพ์เงินเข้าระบบ อ้างมีเครื่องมือมากมายที่จะเพิ่มปริมาณเงินช่วยดันเศรษฐกิจอีกทางได้ "ไฟเซอร์" ฉวยโอกาสของบฯ กลาง 2 หมื่นล้าน อ้างแก้แรงงานตกงาน
9 มกราคม	คลังถึงแตก รัฐมนตรีคลังรับสรรพากรรายได้วัดเป้า 1.2-1.3 แสนล้าน รวมกับงบขาดดุลก่อนหน้า เท่ากับบัญชีตัวแดง 4.8 แสนล้าน สาเหตุใหญ่จากธุรกิจส่งออกชะลอ ทำภาษีรายได้รูป "กรณี" เล็งกู้ใน-ตปท.ไปะ ผู้บริหาร"ที่ดีอาร์ไอ"ยกทีมพบนายกฯ เน้นปฏิรูปภาษีใหม่ ขยายฐานรายได้รับมีงบขาดดุลต่อเนื่อง 3 ปี ธ.ก.ส.จับมือ สปส.-สกอ. อัดฉีด 1 หมื่นล้าน ให้คนตกงาน-บัณฑิตใหม่ กู้เงินกลับบ้านสร้างอาชีพ

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

วันที่	พาดหัวข่าว/พาดหัวข่าวรอง
16 มกราคม	นายกรณ์ จาติกวณิช รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง เปิดเผยว่า รัฐบาลให้ความสำคัญกับการพัฒนาตลาดทุน โดยเมื่อวันที่ 14 มกราคม ได้ลงนามอนุมัติการตั้งคณะกรรมการพัฒนาตลาดทุนไปแล้ว
16 มกราคม	เมื่อวันที่ 15 มกราคม นายกรณ์ศักดิ์ สภาวสุ รองนายกรัฐมนตรี ตอบคำถามผู้ดำเนินรายการสัมมนา “พลิกฟื้นเศรษฐกิจไทย” ในเวทีโพสต์ฟอรัม 2009 กรณียจะมีการเปลี่ยนตัวประธานรัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียน ในการประชุมสุดยอดผู้นำอาเซียน (อาเซียน ชัมมิต) จากนั้นพรทิวา นาคาศัย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ ซึ่งตามธรรมเนียมจะเป็นประธานโดยตำแหน่ง มาเป็นนายกรัฐมนตรีจริงหรือไม่ โดยนายกรณ์ศักดิ์กล่าวว่า เป็นความจริง และตนจะเข้าไปช่วยทำงานตรงนี้
16 มกราคม	“ขุนคลัง” ยอมรับลดดอกเบี้ยอาร์พียังไม่วางลดต้นทุนธุรกิจ เหตุส่วนต่างดอกเบี้ยฝาก-กู้ถ่างเกินไป วิจารณ์แบงก์ช่วยเหลือช่องว่าง ขณะที่ธนาคารพาณิชย์ระบุปรับอัตราดอกเบี้ยรอบใหม่มีโอกาสขยับลดดอกเบี้ยออมทรัพย์ด้วย อ้างอัตราเริ่มเข้าใกล้เงินฝากประจำ 3 เดือน
16 มกราคม	นายกรณ์ศักดิ์ สภาวสุ รองนายกรัฐมนตรี นายกรณ์ จาติกวณิช รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง และนายเกษิต ภิมมัย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ กล่าวปาฐกถาชี้แจงมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจของรัฐบาล ในงานโพสต์ ฟอรัม 2009 หัวข้อ “พลิกฟื้นเศรษฐกิจไทย” เมื่อวันที่ 15 มกราคม
18 มกราคม	นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี กล่าวผ่านรายการ “เชื่อมั่นประเทศไทยกับนายกฯ อภิสิทธิ์” ออกอากาศเป็นครั้งแรกทางสถานีโทรทัศน์เอ็นบีที และสถานีโทรทัศน์กระจายเสียงแห่งประเทศไทย เมื่อเวลา 09.00 น. วันที่ 18 มกราคม
20 มกราคม	เมื่อวันที่ 19 มกราคม 2552 นายกรณ์ จาติกวณิช รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ให้สัมภาษณ์พิเศษ “มติชน” ถึงมาตรการเศรษฐกิจของรัฐบาลที่จะเสนอคณะรัฐมนตรี (ครม.) ในวันที่ 20 มกราคม

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

วันที่	พาดหัวข่าว/พาดหัวข่าวรอง
21 มกราคม	กรม.ใจป่า ซื้อมันปีนี้ เอาเงินต้นที่กู้มาหักลดหย่อนภาษีได้ถึง 3 แสนบาท รวมทั้งหักดอกเบี้ยได้เหมือนเดิมอีก 1 แสนบาท หวังโละบ้านหลังละ 1.5-2 ล้าน พร้อมเปิดทางปรับโครงสร้างหนี้รับวิกฤตเศรษฐกิจ โรงแรมเฮ รัฐบาลเว้นภาษี โรงเรือน-ค่าประกันไฟ พร้อมลดค่าจดสนามบินให้แอร์ไลน์ 20-50% “พรทิวา” ขอลกนายฯ ถกนอกรอบ หลังบฯ หมิ่นลำตันส่งออกถูกแต่ง
22 มกราคม	พฤษชัย”สังกรมบัญชีกลางเพิ่มเงินจ่ายล่วงหน้าให้ผู้รับเหมางานรัฐ เป็น 25% ช่วยสภาพคล่อง เล็งออกมาตรการกระตุ้นอสังหาฯ ก็ออกสอง ขยายผลถึงบ้านมือสองได้รับประโยชน์ทางภาษีด้วย เอกชนหวังรัฐทำมอร์เกจ อินชัวร์รันซ์ หวั่นซ้ำรอยซบไพรมส์รัฐ
25 มกราคม	“มาร์ค”ประกาศเดินหน้า ดันกฎหมายภาษี “ที่ดิน-มรดก”วัดใจกล้าหักขั้นสูง ปรับโครงสร้างสังคม เหมิน เตรียมประชุมพรรคทำความเข้าใจ ตั้งเป้าคลอดรัฐบาลชุดนี้ “กรณ์”รับลูกเร่งศึกษารายละเอียดทันที “พิเชษฐ”เตือน รมว.คลังปากไว ระวังเก็บซ้ำซ้อน “เพื่อไทย”อัดรัฐบาลพลาญเพราะดังแตก เข้าย ปทป.ไม่กล้าหัก ส.ส.-นายทุนพรรค เผย”ประชาธิปไตย”แลนด์ลอร์ดตัวจริง พรรคเดียวมีที่เป็นหมื่นไร่
26 มกราคม	นายฯ เผยร่าง พ.ร.บ.งบประมาณกลางปีได้ปรึกษา”กฤษฎีกา”แล้ว ยันไม่มีปัญหา รมว.คลังแจงระบุชัดเจนถึงแหล่งที่มารายได้เพื่อชดใช้เงินคงคลัง 1.9 หมื่นล้าน มาจากภาษี แต่อุปได้ไม่บอกจะเก็บภาษีตัวไหน ผอ.สศค.คาดหลังใช้ บฯ กระตุ้นเศรษฐกิจ เก็บภาษีแวดได้เพิ่ม 6 พันล้าน รวมกับภาษีสรรพสามิต น้ำมันที่จะเก็บได้อีก 1.2 หมื่นล้าน
28 มกราคม	“อภิสิทธิ์”เตรียมใช้เวทีผู้นำโลกที่ “ดาวอส”ฟื้นความเชื่อมั่น สร้างความมั่นใจต่อเสถียรภาพทางการเมือง ล้างภาพลบประเทศไทย เผยถูกเชิญขึ้นเวทีสำคัญตลอดงาน รวมทั้งได้กระทบไหล่ “โคฟี-บิล เกตส์” ฝ่ายค้านเตรียมถล่มงบกลางปี “เฉลิม”สอนมวย งบฯ แจกเงิน 2 พันไม่กระตุ้นเศรษฐกิจ
30 มกราคม	สศค. เผยเศรษฐกิจไตรมาส 4 ปี 2551 ติดลบ 3-3.5% เชื่อเป็นจุดต่ำสุดแล้ว แต่ยังมีผลต่อเนื่องถึงไตรมาสแรกปีนี้ เหตุส่งออก-การบริโภค-ลงทุนเอกชนทรุด

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

วันที่	พาดหัวข่าว/พาดหัวข่าวรอง
	หนักหวังแผนกระตุ้น ศก.ช่วยให้ดีขึ้น ยูแบงก์ชาติหาทางลดค่าบาทช่วยส่งออก ชู้ปหล่อยไว้อาจเกิดขาดดุลแฝด นำไปสู่วิกฤตได้ กบง.มีมติขยับราคาน้ำมันทุก ชนิดอีก 1.55 บาท/ลิตร หลัง รบ.ให้เพิ่มภาษีสรรพสามิต
5 กุมภาพันธ์	“มาร์ค”ประชุม ครม.ศก. สั่งหน่วยเกี่ยวข้อง รวบรวมข้อมูลวางยุทธศาสตร์ดึง เม็ดเงินเข้าประเทศ ทั้งการค้า-การลงทุน ไม่สน”ไอฟาร์”ข่มจีดีพีติดลบที่สุดใน โลก เชื่อยังอยู่แดนบวก บอกแบงก์ชาติยื่นส่งออกติดลบ 1 หลัก แต่ พลน.จะเอา ให้บวก 3% ส่วนเพื่อไทย “แม้ว”แก้ ศก. เองก็ไม่ง่าย บอกฉบับ”มาร์ค”ไม่มี หลอกประชาชน หรือผลประโยชน์แอบแฝง
7 กุมภาพันธ์	“อภิสิทธิ์”เคยปากต่อหน้านักธุรกิจญี่ปุ่น”เสียใจปิดสนามบิน” คุยการเมืองไทย เข้าสู่ภาวะปกติแล้ว เชิญชวนลงทุน-ท่องเที่ยว คลังกระเป๋าคึก 4 เดือนรายได้รูป 16% ภาษี”แรวต-น้ำมัน”ร่วงผล็อย “กรณ์”ส่งสัญญาณ”ลงทุน” เริ่มที่ระบบราง- ขนส่ง รมว.คลังอาเซียนเลื่อนถกเร็วขึ้น หวังตั้งกองทุนเงินสำรองฯ ฟัน ศก. เอ เซีย
14 กุมภาพันธ์	นายกฯ สั่งแบงก์ชาติเข้าร่วมประชุม ครม. เศรษฐกิจ 18 กุมภาพันธ์นี้ รายงาน ภาวะเงินบาท ห่วงเป็นอุปสรรคผู้ส่งออกแข่งขันในตลาดการค้าโลก เผย สศค. เคยเสนอให้ใช้นโยบายบาทอ่อน ใช้แก้ปัญหาขาดดุลสะพัด แฉเงินบาทอ่อนค่า น้อยกว่าเพื่อนบ้าน เพราะประเทศอื่นเข้าแทรกแซงค่าเงินตัวเองกันถ้วนหน้า
16 กุมภาพันธ์	นายกรณ์ศักดิ์ สภาวสุ ยืนยันว่าการดำเนินนโยบายในการแก้ไขปัญหา เศรษฐกิจของประเทศขณะนี้มาถูกทางแล้ว เพราะสิ่งที่รัฐบาลให้ความสำคัญ เป็นอันดับแรกคือ การกระตุ้นเศรษฐกิจภายในประเทศให้เกิดขึ้นก่อน เห็นได้ชัดเจน จากการทำโครงการจ่ายเงินให้กับประชาชนจำนวน 2,000 บาท วัตถุประสงค์ สำคัญไม่ได้อยู่ที่การช่วยค่าครองชีพ แต่อยู่ที่การจ่ายเงินให้ประชาชนนำไปใช้
17 กุมภาพันธ์	นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรีกล่าวปาฐกถาพิเศษพิเศษในงานสัมมนา เรื่อง “ฟื้นเศรษฐกิจไทย ได้เงาวิกฤติเศรษฐกิจโลก” ที่โรงแรมสวิสโฮเทล เลอคองคอร์ด เมื่อวันที่ 16 กุมภาพันธ์

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

วันที่	พาดหัวข่าว/พาดหัวข่าวรอง
21 กุมภาพันธ์	“กรณ์” รับเศรษฐกิจทรุดลากยาวกว่าที่คาด อีก 2-3 ปีกว่าจะฟื้น จากเดิมคิดว่าตกต่ำรูปตัว“ว” ฟื้น 9 เดือนน่าจะเริ่มดีขึ้น “โอฬาร” ขย่มปีนี้จีดีพีส์อเค้าติดลบ 4-5% หลังส่งออก ม.ค. เดี้ยง เนะรัฐบาลใช้เงิน 2,000 บ.อย่างมีเป้าหมายอย่างน้อยดึงท่องเที่ยว-ส่งออก “มาร์ค” ปากแข็ง ย้ำปีนี้ ศก.โตบวก ไม่เชื่อบชบยาวอย่าง“อู๋”บอก
23 กุมภาพันธ์	อาเซียน 13 ปท. บรรลุข้อตกลงขยายเงินกองทุนสำรอง 1.2 แสนล้านดอลลาร์ 3 ปี ปท.ลงขัน 80% “อภิสิทธิ์” ขู่ออาเซียน+3 แกนนำยุติปัญหาเศรษฐกิจโลก เตรียมถกผู้นำอาเซียนส่งสัญญาณให้ทุก ปท. เลิกกีดกันการค้า ทั้งในรูป”ตั้งเงินทุนกลับ-ทำค่าเงินป่วน” ส่งผลกระทบไปทั่วโลก
24 กุมภาพันธ์	นายกฯ อภิสิทธิ์เล็งตั้งหน่วยงานเฉพาะกิจใหม่เป็นศูนย์กลางดูแลนักลงทุนต่างชาติ หวังลดขั้นตอนให้อำนาจตัดสินใจ ใช้รูปแบบ “วัน สตีป เซอร์วิส” ประสานหอการค้าต่างชาติเนะย้ายปีไอไอไปสังกัดสำนักนายกฯ แก้ปัญหาล่าช้า
24 กุมภาพันธ์	เมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2552 นายกรณ์ จาติกวณิช รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง เปิดเผยว่าได้เชิญสถาบันการเงินเฉพาะกิจของรัฐ มาหารือเพื่อติดตามความคืบหน้าการจัดงาน มหกรรมเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจ ที่มีกระทรวงพาณิชย์เป็นเจ้าภาพหลัก กระทรวงการคลังเป็นผู้ร่วมรับผิดชอบ ระหว่างวันที่ 3-10 เมษายน 2552 ณ อิมแพค เมืองทองธานี ขณะนี้อยู่ระหว่างการสรุปรายละเอียดและการให้สิทธิพิเศษของสถาบันการเงินแต่ละแห่งแก่ประชาชนและผู้ประกอบการให้ตรงกับความต้องการมากที่สุด ส่วนจะจัดงานในชื่อใด น่าจะสรุปได้เร็ว ๆ นี้
25 กุมภาพันธ์	“มูตัส”ชี้เศรษฐกิจไทยส่อเค้าวิกฤตสุดในเอเชีย หลังสภาพัฒน์ประกาศจีดีพีไตรมาส 4 ติดลบ 4.3% รวมทั้งผลผลิตแย่งกว่าที่คาด นายกฯ สวนเอาอะไรมาวัดคลังไร้แรง ยันไทยยังไม่ถูกลดเรตตั้ง ระบุคุมมูตัสแล้วเชื่อการเมืองไทยนิ่งพอรับมือได้

ที่มา: หนังสือพิมพ์มติชนออนไลน์, <http://www.matichon.co.th>

จากการสำรวจข้างต้นพบว่า กระทรวงการคลังได้รายงานถึงมาตรการที่ได้นำมาใช้สำหรับการกระตุ้นเศรษฐกิจ พร้อมกับการรายงานการดำเนินงานของมาตรการต่าง ๆ ว่ามีการจัดการและมีความคืบหน้าอย่างไร แล้วได้ชี้แจงอุปสรรคปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการดำเนินงาน ไม่ว่าจะเป็นข้อขัดข้องหรืออุปสรรคจากการทำงานกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง โดยยื่นถึงการทำงานแก้ไขเศรษฐกิจว่าสามารถดำเนินการต่อไปได้

ขณะเดียวกันได้มีการรายงานสภาพเศรษฐกิจของประเทศและวิเคราะห์สถานการณ์อย่างต่อเนื่อง ซึ่งมีข้อมูลทางเศรษฐกิจที่นำมาใช้ในการประเมินเศรษฐกิจของประเทศประกอบด้วย เช่น มูลค่าการส่งออก ดัชนีความเชื่อมั่นทางธุรกิจ เป็นต้น

นอกจากนี้ทางผู้นำและทีมเศรษฐกิจได้ใช้โอกาสการประชุมอาเซียน การร่วมประชุมระดับนานาชาติ กล่าวแสดงความมั่นใจต่อการแก้ปัญหาเศรษฐกิจ เพื่อให้นักลงทุนทั้งไทยและต่างชาติเชื่อมั่นในเศรษฐกิจไทย

โดยสรุป ทางกระทรวงการคลังได้ให้ข้อมูลข่าวสารด้านการดำเนินการของมาตรการและความคืบหน้า การรายงานสภาพการณ์ทางเศรษฐกิจในขณะนั้นอย่างต่อเนื่อง เพื่อพิจารณาว่ามาตรการที่ออกมานั้นจะสามารถฟื้นฟูเศรษฐกิจได้จริงหรือไม่ รวมถึงการสร้างเชื่อมั่นต่อการลงทุนในประเทศไทยของนักลงทุนทั้งในและต่างประเทศด้วยการแสดงศักยภาพทางเศรษฐกิจของประเทศ และชี้แจงถึงสภาพการเมืองระยะนี้

2. การสื่อสารผ่านทางอินเทอร์เน็ต

การสื่อสารผ่านทางอินเทอร์เน็ตในช่วงนี้มีลักษณะเช่นเดิม คือ มีการนำข้อมูลแถลงการณ์ต่าง ๆ ขึ้นบนเว็บไซต์ การรายงานสภาพเศรษฐกิจ รวมถึงสื่อมวลชนหรือบุคคลทั่วไปสามารถทราบถึงกำหนดการการเข้าร่วมการบรรยาย สัมมนา และการประชุมของผู้บริหารของกระทรวง เช่น รัฐมนตรี โฆษก ผ่านทางปฏิทินบนเว็บไซต์ของกระทรวง และยังคงมีการดำเนินการส่งข้อมูลทางอีเมลแก่กลุ่มนักลงทุนที่เข้าติดต่อกับทางกระทรวงโดยตรงเช่นเดิม

ฉะนั้น ประเด็นของการสื่อสารจึงเหมือนการสื่อสารผ่านสื่อมวลชน และเพิ่มรายละเอียดด้านข้อมูลทางเศรษฐกิจเช่นเดียวกันกับการสื่อสารช่วงแรก ดังนั้น การสื่อสารทางอินเทอร์เน็ตจึงไม่มีความแตกต่างกัน

3. การสื่อสารผ่านการเข้าร่วมการบรรยาย/ สัมมนา/ การประชุม

การจัดงานบรรยาย สัมมนา และการประชุมส่วนใหญ่จัดโดยองค์การภายนอก เว้นการประชุมนานาชาติ โดยหัวข้อในงานเกี่ยวข้องกับมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจเป็นสำคัญ รวมถึงประเด็นเรื่องการสร้างร่วมมือทางเศรษฐกิจ ในงานยังได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับนักลงทุนเกี่ยวกับการดำเนินการด้านเศรษฐกิจ ซึ่งช่วยสร้างความมั่นใจกับนักลงทุน นอกจากนี้

การร่วมงานดังกล่าวยังเป็นโอกาสที่ได้แสดงถึงความตั้งใจของรัฐบาลในการแก้ปัญหาเศรษฐกิจด้วย ทั้งยังสร้างภาพลักษณ์ของรัฐบาล และประเทศไทยต่อนักลงทุนทั้งภายในประเทศและต่างประเทศอีกด้วย โดยมีคณะโฆษกและผู้บริหารด้านเศรษฐกิจเป็นผู้รับผิดชอบหลัก

แต่จากการศึกษาจะพบว่า การเข้าร่วมงานสัมมนา หรือการประชุมในต่างประเทศของทีมเศรษฐกิจในระยะหลังนี้จะถูกนำเสนอผ่านสื่อมวลชนและเป็นที่รับรู้ของคนทั่วไปมากกว่า ทีมเศรษฐกิจชุดก่อน ซึ่งอาจเป็นเพราะความวุ่นวายทางการเมืองของรัฐบาลชุดก่อนมีความรุนแรงมากกว่าในช่วงนี้ ทำให้เบี่ยงเบนความสนใจของคนทั่วไปจากข่าวสารด้านเศรษฐกิจ และตัวบุคคลที่เข้าร่วมงานในครั้งก่อนนั้นก็มีความสำคัญไม่เท่ากับตัวนายกรัฐมนตรีที่เป็นผู้เข้าร่วมงานด้วยตนเองในการประชุมและสัมมนาเป็นส่วนใหญ่ อีกทั้งประเทศไทยยังได้เป็นเจ้าภาพในการจัดการประชุมเองด้วย

ตารางต่อไปนี้จะแสดงถึงหัวข้อการบรรยาย สัมมนา และการประชุมของกระทรวงการคลังในระหว่างนี้ ซึ่งแสดงถึงเป็นประเด็นการสื่อสารที่ผู้รับสารต้องการรับรู้ในเวลานั้นเช่นกัน

ตารางที่ 4.6

แสดงหัวข้อการบรรยาย สัมมนา และการประชุม โดยทีมเศรษฐกิจ

กระทรวงการคลังปี 2552

เรื่อง	วันที่	ผู้บรรยาย รัฐมนตรี/โฆษก
การเสวนาเรื่อง “การกอบกู้ความเชื่อมั่นเศรษฐกิจไทย”	5 มกราคม 2552	ร.มว. คลัง กรณ์ จาติกวณิช
งานพบปะหารือร่วมกับนักลงทุน โรงแรมดุสิตธานี	7 มกราคม 2552	ร.มว. คลัง กรณ์ จาติกวณิช
ปาฐกถาพิเศษ “นโยบายการคลังในภาวะวิกฤติเศรษฐกิจถดถอย”งานกาลาดีนเนอร์ Post Forum 2009 “พลิกฟื้นเศรษฐกิจไทย”	15 มกราคม 2552	ร.มว. คลัง กรณ์ จาติกวณิช
ปาฐกถาพิเศษ “นโยบายที่อยู่อาศัยประเทศไทย พ.ศ.2552” ศูนย์การประชุมแห่งชาติสิริกิติ์	16 มกราคม 2552	ร.มว. คลัง พงษ์พิชัย ดำรงรัตน์
ปาฐกถาพิเศษในงาน “นายกพบนักลงทุน” โรงแรมดุสิตธานี	19 มกราคม 2552	นายทศ อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

เรื่อง	วันที่	ผู้บรรยาย รัฐมนตรี/โฆษก
ปาฐกถาพิเศษเรื่อง “นโยบายของภาครัฐกับธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ เพื่อความเติบโตแบบยั่งยืนของเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทย ปี พ.ศ.2552”	21 มกราคม 2552	รมช. คลัง พุทธิชัย ดำรงรัตน์
ปาฐกถาพิเศษ “มาตรการทางเศรษฐกิจของรัฐบาล” ในงาน “มาตรการที่รัฐจะส่งเสริมให้กับบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์”	27 มกราคม 2552	รมว. คลัง กรณ์ จาติกวณิช
การเข้าร่วมประชุมเวทีเศรษฐกิจระดับโลก “World Economic Forum” ที่เมืองดาวอส ประเทศสวิตเซอร์แลนด์	28 มกราคม-1 กุมภาพันธ์ 2552	นายภฯ อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ
การเยือนประเทศญี่ปุ่น	5-8 กุมภาพันธ์ 2552	นายภฯ อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ
ปาฐกถาพิเศษในงานประชุมกลุ่ม “YPO-WPO”	16 กุมภาพันธ์ 2552	รมว. คลัง กรณ์ จาติกวณิช
เสวนา “มาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจ จุดไทยฝ่าวงล้อมวิกฤติเศรษฐกิจโลก” ในงาน “ฟื้นเศรษฐกิจไทย ได้แก่วิกฤติเศรษฐกิจโลก”	16 กุมภาพันธ์ 2552	รมว. คลัง กรณ์ จาติกวณิช
การร่วมหารือกับทวิภาคีกับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ประเทศญี่ปุ่น Mr. Shinsuke Suematsu ในงานประชุมรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังอาเซียน+3	21 กุมภาพันธ์ 2552	รมว. คลัง กรณ์ จาติกวณิช
การร่วมหารือกับทวิภาคีกับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน Mr.Zuren Xie ในงานประชุมรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังอาเซียน+3	21 กุมภาพันธ์ 2552	รมว. คลัง กรณ์ จาติกวณิช
การร่วมหารือกับทวิภาคีกับ Mr. Haruhiko Kurodo, president of Asian Development Bank ในงานประชุมรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังอาเซียน+3	21 กุมภาพันธ์ 2552	นายภฯ อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

เรื่อง	วันที่	ผู้บรรยาย รัฐมนตรี/โฆษก
การประชุม Informal Drafting Session for Senior Officials ในงานประชุมรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังอาเซียน+3	21 กุมภาพันธ์ 2552	นายสมชัย สัจจพงษ์
ปาฐกถาพิเศษในงาน 2008 Asean Business and Investment Summit	27 กุมภาพันธ์ 2552	รณว. คลัง กรณ์ จาติกวณิช

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กระทรวงการคลัง

จากหัวข้อการบรรยาย สัมมนา และการประชุมข้างต้นพบว่า ทีมเศรษฐกิจได้ใช้ช่องทางนี้ในการสื่อสารถึงแนวทางการกอบกู้เศรษฐกิจ และชี้แจงในรายละเอียดของมาตรการที่มีผลต่อการลงทุน รวมถึงมาตรการเศรษฐกิจอื่นด้วย ซึ่งผู้จัดงานส่วนใหญ่เป็นภาคเอกชนมีทั้งภาคธุรกิจและสื่อมวลชน

นอกจากนี้ยังมีการจัดงานเพื่อหารือแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับนักลงทุนโดยเฉพาะโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความเชื่อมั่นต่อเศรษฐกิจ และกระตุ้นให้นักลงทุนเกิดการลงทุนเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดวิกฤตการณ์ต่อไป และสร้างความร่วมมือในระดับภูมิภาคในการกำหนดมาตรการในการประชุมอาเซียน เพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจในภูมิภาค และดึงดูดการลงทุนจากภูมิภาคอื่น ๆ เข้าสู่ภูมิภาคนี้

โดยสรุป การสื่อสารผ่านการบรรยาย สัมมนา และการประชุมให้ความสำคัญเพื่อสร้างความเชื่อมั่นต่อนักลงทุนทั้งชาวไทยและต่างชาติอย่างมาก นอกจากการรายงานถึงมาตรการการฟื้นฟูเศรษฐกิจ เนื่องจากการฟื้นฟูเศรษฐกิจนั้นต้องอาศัยการลงทุน และเมื่อนักลงทุนเกิดความมั่นใจและลงทุนในประเทศ จะทำให้เม็ดเงินเข้าสู่ระบบ เกิดการจ้างงาน และคนในประเทศมีกำลังในการใช้จ่ายเพื่อการบริโภค ธุรกิจอื่น ๆ ก็จะมีเงินสร้างสภาพคล่องของตนเองในการประกอบกิจการต่อไป

นอกจากการเข้าร่วมงานสัมมนา การประชุมและงานเสวนาจากองค์กรภายนอก คุณกรณ์ จาติกวณิช ยังจัดงานเสวนาพิเศษโดยกระทรวงการคลังที่มีชื่อว่า “ศุภฤกษ์เศรษฐกิจกับรัฐมนตรีกรณ์” โดยแนวความคิดของโครงการนี้ก็เพื่อแลกเปลี่ยนแนวความคิด ข้อคิดเห็นในการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ เป็นการเปิดกว้างให้กับบุคคลผู้มีความรู้เชี่ยวชาญทางเศรษฐกิจและบุคคลอื่นที่

เกี่ยวข้องได้นำเสนอทัศนคติต่อมาตรการเศรษฐกิจที่ออกไป และเสนอแนวทางใหม่ในการแก้ปัญหาเศรษฐกิจร่วมกัน เพื่อให้เกิดความร่วมมือของบุคคลภายนอกด้วย มิใช่เพียงแค่ภาครัฐบาลเพียงฝ่ายเดียว โดยมีรูปแบบเป็นการทานอาหารร่วมกันและพูดคุย แสดงความเห็นเกี่ยวแนวทางการแก้ไขที่เหมาะสมของแต่ละบุคคลที่เข้าร่วมงาน โดยกลุ่มการประชาสัมพันธ์เป็นผู้รับผิดชอบในการจัดงาน และเชิญบุคคลต่าง ๆ มาเข้าร่วมตามความเห็นของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง งานดังกล่าวได้จัดขึ้นแล้ว 3 ครั้ง คือ (ปิยภัทร ไชยสาม, สัมภาษณ์, 28 มกราคม 2552)

วันที่ 9 มกราคม 2552 เป็นการเปิดตัวกับสื่อมวลชนเพื่อทำความรู้จักในฐานะรัฐมนตรีคนใหม่ และตอบคำถามทุกข้ออย่างเปิดเผย

วันที่ 23 มกราคม 2552 โดยเชิญนักวิชาการที่ผู้ทรงคุณวุฒิเข้าร่วมแสดงความเห็นต่อมาตรการฟื้นฟูเศรษฐกิจของรัฐบาลในหัวข้อเรื่อง “ถกแผนเศรษฐกิจยกหนึ่ง คิดไปถึงยกสอง” และเสนอแนวทางของตนที่อยากให้รัฐมนตรีนำเสนอต่อผู้บริหารระดับสูงของประเทศ

วันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2552 โดยเชิญผู้ประกอบการส่งออกเข้าร่วมการเสวนาเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางการแก้ไข รวมถึงความร่วมมือระหว่างกันของผู้ประกอบการและรัฐบาล

โดยงานเสวนานี้จะจัดขึ้นอย่างต่อเนื่องต่อไป

การเสวนาของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังครั้งนี้ก็มีวัตถุประสงค์ประสงค์ไม่ต่างไปจากการบรรยาย สัมมนา และการประชุมข้างต้น แต่นอกจากนี้แล้วจะสังเกตว่าการสร้างความเชื่อมั่นต่อนักลงทุนนั้นจะต้องอาศัยการสื่อสารโดยตรงด้วยตัวผู้นำเอง เนื่องจากการแสดงถึงการให้ความสำคัญของประเด็นที่ได้นำมากล่าวถึง ทำให้ผู้เข้าร่วมฟังการประชุมหรือเสวนานั้น ๆ เกิดความเชื่อมั่นต่อการทำงานและความเอาใจจริงเอาใจของทีมงานเศรษฐกิจที่จะทำให้มาตรการต่าง ๆ นั้นเกิดผลอย่างมีประสิทธิภาพ

ทั้งนี้ ดร.เอกนิติ นิติทัณฑ์ประภาศ (โพสท์ทูเดย์ออนไลน์, 2552) ได้กล่าวกับสื่อมวลชนถึงการจัดการประชุมอาเซียน+3 หรือการประชุมรัฐมนตรีคลังของอาเซียนสมัยพิเศษว่าเป็นการแสดงถึงความเป็นผู้นำของประเทศไทยว่ามีความพร้อมที่จะเป็นผู้นำในอาเซียนในฐานะที่ไทยเป็นประธานอาเซียน และแสดงถึงศักยภาพของไทยในการจัดการประชุมว่าประเทศไทยสามารถทำได้ แม้มีเวลาน้อยในการเตรียมตัว โดยทุกประเทศต่างให้ความร่วมมือทั้งที่ไม่มีแผนมาก่อน อีกทั้งการประชุมครั้งนี้ยังเกิดการประสานงานด้านนโยบายแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจมากขึ้นทำให้เกิดความร่วมมือมากกว่าต่างคนต่างทำ ทำให้อาเซียนเป็นประเทศที่ได้รับความสนใจของการลงทุนภายหลังจากวิกฤติ เพราะอาเซียนมีพื้นฐานที่ดีและเป็นประเทศที่มีการขยายตัวได้ดีที่สุด ด้านประเทศไทยเองก็มีความพร้อมในการทำสัญญาความร่วมมือเพื่อแก้ปัญหาวิกฤติเศรษฐกิจครั้งนี้

โดยสรุป การสื่อสารของทีมเศรษฐกิจที่นำโดยนายกรัฐมนตรีครั้งนี้ สำคัญอยู่ที่มาตรการที่จะใช้ในการกระตุ้นเศรษฐกิจ เช่น การขยายฐานรายได้ที่ไม่ต้องเสียภาษี การยกเว้นภาษีบางประการ สำหรับผู้ประกอบการเอสเอ็มอีเพื่อให้มีเงินไปหมุนใช้เพื่อการลงทุนในกิจการมากขึ้นเป็นการเพิ่มสภาพคล่อง มาตรการช่วยเหลือด้านอสังหาริมทรัพย์ เพื่อให้เกิดการขยายตัว โดยเงินที่นำไปซื้อบ้านใหม่สามารถใช้ไปลดหย่อนภาษีได้สูงสุด 3 แสน ภายในปี 2552 (พรชัย สุริยะเวช, สัมภาษณ์, 2 กุมภาพันธ์ 2552)

นอกจากนี้ ยังมีมาตรการที่คาดว่าจะส่งผลกระทบต่อภาคการลงทุนของผู้ประกอบการด้วย คือ มาตรการที่ออกมาเพื่อเป็นการกระตุ้นการบริโภคของคนในประเทศในกลุ่มคนชั้นกลาง ที่มีความต้องการในการบริโภค แต่ขาดกำลังซื้อ ด้วยการให้เงิน 2,000 บาท เป็นต้น โดยหวังว่าการใช้จ่ายของตนในประเทศจะช่วยให้การเกิดการลงทุนเวียนของเงินภายในระบบเศรษฐกิจที่แท้จริง จนไปถึงนักลงทุนและผู้ประกอบการ (พรชัย สุริยะเวช, สัมภาษณ์, 2 กุมภาพันธ์ 2552)

ทั้งนี้ การสื่อสารในช่วงนี้จะเน้นการให้ข้อมูลที่ทันเวลา สม่ำเสมอ และต่อเนื่อง ภายหลังจากการออกมาตรการเพื่อให้ความช่วยเหลือ และไม่ทำให้ความเสียหายที่เกิดขึ้นนั้นส่งผลยืดเยื้อ (ปิยศักดิ์ มานะสันต์, สัมภาษณ์, 28 มกราคม 2552) ทั้งนี้ยังต้องรายงานถึงการดำเนินการตามมาตรการและความก้าวหน้าของมาตรการต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งอุปสรรคปัญหา และแนวทางการแก้ไขในการดำเนินการมาตรการนั้น อย่างเช่นกรณีมาตรการให้เงิน 2,000 บาทว่าจะมีการดำเนินการให้เงินแก่ประชาชนออกไปในรูปแบบใด เพื่อให้เงินนั้นสามารถเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจที่แท้จริงและมีประสิทธิภาพมากที่สุด เป็นต้น

ลำดับต่อมาคือ การสื่อสารเพื่อการสร้างความน่าเชื่อถือ และความมั่นใจแก่นักลงทุนทั้งในประเทศและต่างประเทศ ด้วยการแสดงวิสัยทัศน์ทางเศรษฐกิจในเวทีระดับโลกในงาน World Economic Forum และการแสดงวิสัยทัศน์ในการแก้ปัญหาทางเศรษฐกิจของประเทศในการประชุมหารือกับประเทศในกลุ่มเอเชียในการประชุมอาเซียน+3 รวมถึงการจัดการประชุมอาเซียนซัมมิต (Asean Summit) โดยการประชุมครั้งนี้ยังเป็นการสร้างความร่วมมือทางเศรษฐกิจ และเป็นโอกาสด้านการลงทุนของประเทศในภูมิภาคอีกด้วย

ทั้งนี้ จากการสำรวจความคิดเห็นของนักลงทุนผ่านทางหนังสือพิมพ์โพสต์ทูเดย์ ออนไลน์และมติชนออนไลน์พบว่า นายปิยสวัสดิ์ อัมระนันทน์ ประธานคณะที่ปรึกษาและประธานเจ้าหน้าที่บริหาร ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) นายกอบศักดิ์ ภูตระกูล ผู้บริหารส่วน สายนโยบายการเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) นายก่อเกียรติ โอภาสวงการ นายกสมาคมนักวิเคราะห์หลักทรัพย์ และนายศุภวุฒิ สายเชื้อ กรรมการผู้จัดการ (หัวหน้าสายงานวิจัย) ต่างเห็นว่ามาตรการฟื้นฟูเศรษฐกิจนั้นมีความล่าช้า และไม่สามารถมีผลต่อเศรษฐกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ

โดยต้องการให้รัฐบาลให้ความสำคัญกับการลงทุนในเมกะโปรเจกต์มากกว่า ซึ่งเชื่อว่าการลงทุนดังกล่าวจะมีผลต่อภาคเศรษฐกิจได้เร็วกว่า และคาดหวังว่ารัฐบาลจะกำหนดมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจในครั้งต่อไปได้ตรงจุดกว่า

ขณะเดียวกันก็พบว่า มีความคิดเห็นด้านบวกของกลุ่มนักลงทุนบางกลุ่มคือ นายธนวรรธน์ พลวิชัย ผู้อำนวยการศูนย์พยากรณ์เศรษฐกิจและธุรกิจมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย นายสันติ วิลาสศักดิ์ตานนท์ ประธานสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (ส.อ.ท.) นายเจริญ วัฒนานนท์ นายกสมาคมไทยบริการท่องเที่ยว (ทีทีเอเอ) และนายสันต์ คงจันทร์ กรรมการผู้จัดการ บริษัท เอเจนซี ฟอร์ เรียลเอสเตท ต่างเชื่อมั่นต่อมาตรการเศรษฐกิจของรัฐบาลว่าจะสามารถเข้าสู่ระบบ และกระตุ้นเศรษฐกิจได้จริง ไม่ว่าจะเป็นมาตรการการลดภาษีให้กับธุรกิจขนาดเล็กและขนาดกลาง การนำเงินจากการซื้อบ้านใหม่ไปลดหย่อนภาษีได้สูงสุด 3 แสนบาท และยังเชื่อมั่นในความตั้งใจในการแก้ปัญหาของทีมเศรษฐกิจชุดนี้อีกด้วย

ดังนั้น จะเห็นได้ว่าความเชื่อมั่นต่อการกระตุ้นเศรษฐกิจระหว่างนี้ ยังไม่มีความชัดเจน เนื่องจากผู้ได้รับผลกระทบยังคงต้องใช้เวลารอดูผลของมาตรการว่าจะมีประสิทธิภาพอย่างไร แม้แต่ข้อตกลงความร่วมมือ และมาตรการฟื้นฟูเศรษฐกิจระหว่างประเทศในกลุ่มอาเซียน ก็ยังเป็นเรื่องที่ต้องใช้เวลา รวมถึงความเคลื่อนไหวทางการเมือง และสภาพเศรษฐกิจของประเทศสหรัฐอเมริกาที่เป็นสาเหตุของวิกฤตินี้ยังเป็นปัจจัยที่ยังไม่มีความแน่นอน

จากผลการศึกษาตามที่ได้กล่าวมาทั้งหมดนั้น ผู้ศึกษาจึงขอสรุปเป็นตารางเพื่อแสดงถึงการบริหารการสื่อสารของกระทรวงการคลังตามวัตถุประสงค์ทั้ง 2 ประการ ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.7

สรุปการบริหารการสื่อสารในภาวะวิกฤติเศรษฐกิจของกระทรวงการคลัง

วัตถุประสงค์	การสื่อสารเพื่อการตั้งรับกับสถานการณ์ท่ามกลางภาวะวิกฤติ			การสื่อสารเพื่อการฟื้นฟูและการกระตุ้นเศรษฐกิจ		
	ผู้ส่งสาร	ข้อความ	ระยะเวลา	ผู้ส่งสาร	ข้อความ	ระยะเวลา
การแถลงข่าวผ่านสื่อมวลชน: วิทยู ทอล์คโชว์ หนังสือพิมพ์	คณะกรรมการฯ นำโดยดร.โอฬารไชยประวัติ	การประเมินสถานการณ์และมาตรการรองรับ	ประมาณ 1 สัปดาห์ หลังเกิดเหตุการณ์	นายกฯ , รมว.คลัง รองนายกฯ	มาตรการฟื้นฟูเศรษฐกิจ สรุปสถานการณ์ปัจจุบัน การดำเนินการของ มาตรการ, ศักยภาพของ ประเทศไทย	หลังการลงมติครม. และสื่อสารอย่าง ต่อเนื่อง
สื่อมวลชน: การสัมภาษณ์	ดร.โอฬาร/ รมว. คลัง/ โฆษก	ประเด็นคำถามเชิงลึก เพิ่มเติม	ภายหลังการแถลง ข่าว/การประชุม/ สัมมนา	นายกฯ , รมว.คลัง รองนายกฯ	ประเด็นคำถามเชิงลึกเพิ่ม เติม	ภายหลังการแถลง ข่าว/การประชุม/ สัมมนา
เว็บไซต์	กลุ่มการประชาสัมพันธ์	ภาพข่าวและรายละเอียด การแถลงข่าว, วิเคราะห์ เศรษฐกิจ, ข้อมูลทาง เศรษฐกิจ	หลังจากการแถลง ข่าว	กลุ่มการ ประชาสัมพันธ์	ภาพข่าวและรายละเอียด การแถลงข่าว, วิเคราะห์ เศรษฐกิจ, ข้อมูลทาง เศรษฐกิจ	หลังการแถลงข่าว

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

วัตถุประสงค์	การสื่อสารเพื่อการตั้งรับกับสถานการณ์ท่ามกลางภาวะวิกฤติ			การสื่อสารเพื่อการฟื้นฟูและการกระตุ้นเศรษฐกิจ		
ลักษณะการสื่อสาร	ผู้ส่งสาร	ข้อความ	ระยะเวลา	ผู้ส่งสาร	ข้อความ	ระยะเวลา
อีเมล	คณะโฆษก	ข้อมูลวิเคราะห์, สถานการณ์เศรษฐกิจ ณ ปัจจุบัน	หลังการแถลงข่าว	คณะโฆษก	ข้อมูลวิเคราะห์, สถานการณ์เศรษฐกิจ ณ ปัจจุบัน	หลังการแถลงข่าว
การบรรยาย สัมมนา และการประชุม	รมว.คลัง/โฆษก	ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับเหตุการณ์, แนวทางแก้ไข, การแลกเปลี่ยน ความเห็น	เป็นระยะอย่าง ต่อเนื่อง	นายกฯ , รมว.คลัง รองนายกฯ คณะโฆษก	สถานการณ์ปัจจุบัน, มาตรการ, ความก้าวหน้า ของการดำเนินงาน, แลกเปลี่ยนความเห็นข้อ เสนอแนะ, ศักยภาพของ ประเทศ	เป็นระยะอย่าง ต่อเนื่อง

จากตารางสรุปการบริหารการสื่อสารของกระทรวงการคลังในภาวะวิกฤติเศรษฐกิจ จะเห็นได้ว่ามีโครงสร้างหลักรูปแบบและประเด็นเนื้อหาของสารคล้ายคลึงกัน หากแต่จะมีความแตกต่างในเรื่องของรายละเอียดของมาตรการที่ใช้ในการแก้ปัญหา นั้น เพราะการแก้ปัญหาในสถานการณ์ที่ต่างกันย่อมมีวิธีการที่แตกต่างกันไป ด้านลักษณะการสื่อสาร ระยะเวลาหรือช่วงเวลาในการสื่อสารเป็นสิ่งสำคัญ โดยต้องมีความรวดเร็วและทันเหตุการณ์ เพียงแต่ในช่วงแรกที่เกิดปัญหาจะต้องเป็นความเร่งด่วนเพื่อควบคุมไม่ให้เหตุการณ์บานปลาย และช่องทางการสื่อสารนั้นจะต้องสามารถเข้าถึงตัวผู้รับสารได้อย่างรวดเร็วด้วยเช่นกัน นั่นคือ สื่อมวลชน ที่มีบทบาทสำคัญต่อการสื่อสารในครั้งนี้ รวมถึงการสื่อสารโดยตรงผ่านการบรรยาย สัมมนา หรือการประชุมที่มีความสำคัญเช่นกัน เนื่องจากข้อมูลสามารถเข้าถึงได้ชัดเจน ถูกต้องและยังเป็นการสื่อสารแบบสองทางอีกด้วย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ส่งสารในการรับรู้ถึงความคิดเห็นของผู้รับสารต่อการสื่อสารนั้นว่ามีข้อบกพร่องด้านใด โดยเฉพาะการได้รับรู้ถึงผลตอบรับต่อมาตรการที่ได้นำมาใช้ ทั้งนี้ การเลือกใช้ช่องทางการสื่อสารนั้นต้องขึ้นอยู่กับเรื่องของเวลาในการแก้ปัญหาในขณะนั้นเป็นสำคัญ

นอกจากนี้ ด้านตัวผู้นำทีมเศรษฐกิจแม้จะเป็นบุคคลต่างกันอันเนื่องมาจากผลกระทบทางการเมือง แต่คุณสมบัตินั้นไม่แตกต่างกันคือ เป็นผู้บริหารระดับสูงที่มีความสามารถ น่าเชื่อถือ และเป็นที่ยอมรับ ซึ่งถือเป็นสิ่งสำคัญในการสร้างความเชื่อมั่น มิฉะนั้นแล้วการดำเนินการใด ๆ ก็คงไม่สามารถทำให้นักลงทุนไว้วางใจได้อย่างแน่นอน และจากการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองจึงกล่าวได้ว่าความมั่นคงทางการเมืองมีผลต่อการแก้ปัญหาและการสร้างความเชื่อมั่นต่อการฟื้นฟูเศรษฐกิจเช่นกัน

ดังนั้น ปัจจัยในด้านผู้นำทีมเศรษฐกิจ และมาตรการการรองรับและแก้ปัญหาเศรษฐกิจนั้นจะต้องมีลักษณะเช่นเดียวกันไม่ว่าจะสถานการณ์ช่วงใดคือ น่าเชื่อถือและมีประสิทธิภาพทั้งตัวบุคคลและเครื่องมือแก้ปัญหา สำหรับช่องทางการสื่อสาร และความเร็วของการสื่อสารนั้นจะขึ้นอยู่กับสถานการณ์ที่มีความแตกต่างกัน ว่าควรเลือกช่องทางอย่างไรและควรมีความเร็วอย่างไรจึงเหมาะสมและเกิดประสิทธิภาพสูงสุด